

Opr. št.: _____

OKRAJNO SODIŠČE V MARIBORU

Čafova ulica 1,

2000 Maribor

Tožeči stranki: ANDREJ ROZMAN, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor

ALEŠ ROZMAN, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor

ki ju zastopa odvetnik Skupina 1, Advokatna ulica 17, 2000 Maribor

Toženi stranki: BLAŽ ROZMAN, Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor

BRANIMIR ROZMAN, Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor

T O Ž B A

zaradi negatorne tožbe in odškodninskega zahtevka

(VSP 800,00 EUR s pp., VSP 19.000,00 EUR s pp., VSP 18.000,00 EUR s pp., VSP 2.300,00 EUR s pp.)

3 x

pooblastili odvetnika

priloge (3 x)

Sodna taksa plačana.

Dejansko stanje

V konkretnem sporu je govora o nepremičnini parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad (gospodujoča nepremičnina) in nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad (služeča nepremičnina).

Pred letom 1988 je bilo lastninsko stanje na spornih nepremičninah sledeče: nepremičnina parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad je bila v solastnini Franca Rozmana in Marije Rozman. Sosednja nepremičnina parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, na kateri se nahaja gostilna-hotel (v nadaljevanju: hotel), pa je bila v solastnini tožečih strank Andreja Rozmana in Aleša Rozmana.

Tožeči stranki (Andrej in Aleš Rozman) sta v dogovoru s staršema (Francom Rozmanom in Marijo Rozman) začeli del njune nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad že leta 1988 uporabljati kot dodatno parkirišče za potrebe gostov hotela, ki se nahaja na sosednji nepremičnini parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad v lasti tožečih strank.

Gostje hotela so parkirišče nemoteno uporabljali vse do smrti solastnika nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad leta 1992. Ker se v zapuščinskem postopku toženi stranki (Blaž Rozman in Branimir Rozman) nista strinjali z dedovanjem po enakopravnih deležih, se je zapuščinski postopek izredno zavlekel. V vsem tem času sta tožeči stranki del nepremičnine s parkiriščem še naprej upravičeno uporabljali za namene parkirišča, saj se skupni lastniki v dediščinski skupnosti niso dogovorili za drugačen način uporabe tega dela nepremičnine od ustaljenega.

Kljub nestrinjanju glede dednih deležev, pa so se pravnice stranke ob soglasju solastnice Marije Rozman dogovorile o načinu uporabe preostalega dela nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad, da sta lahko toženi stranki na njej začeli z gradnjo hiše dvojčka.

Čeprav sta bili tožeči stranki tako še naprej upravičeni do uporabe dela nepremičnine v namene parkirišča za goste hotela, pa sta začeli toženi stranki gostom preprečevati parkiranje na parkirišču in na avtomobile izobešati grozilne letake, na katerih je pisalo, da bodo avtomobili odpeljani, saj naj bi gostje nezakonito parkirali.

Ob zaključku zapuščinskega postopka leta 2012 je sodišče izdalo sklep o dedovanju, ki je določal, da so nepremičnino podedovali vsi dediči: tožeči stranki, toženi stranki in mati (postali so solastniki). Kljub temu, da se solastniki niso dogovorili za drugačen način uporabe dela nepremičnine in sta bili tožeči stranki ta del nepremičnine še naprej upravičeni uporabljati za namene parkirišča, pa toženi stranki s svojimi motilnimi ravnanji nista prenehali. Toženi stranki sta tako protipravno naročili odvoz nekaterih avtomobilov, glede drugih pa sta sinu tožene stranke, Boru Rozmanu, naročila, da naj jih poškoduje. Zaradi vse hujših poškodb na avtomobilih se je o dogodkih pričelo pisati na svetovnem spletu, kar je na poslovanje hotela vplivalo negativno. Škodo, ki je nastala gostom sta morali povrniti tožeči stranki.

Leta 2015 je prišlo s sklepom mariborskega sodišča do razdružitve, pri čemer sta solastnino na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad pridobili toženi stranki. Kljub temu, da sta v vmesnem

času tožeči stranki na omenjeni nepremičnini priposestvovali služnost parkirišča, so se protipravna motilna ravnanja s strani toženih strank nadaljevala in še stopnjevala. Zaradi tega se je o problematiki zopet začelo pisati na spletu, slabe ocene o gostilni-hotelu pa so začeli podajati tudi gostje. Promet v hotelu je zato drastično upadel, kar je povzročilo veliko finančno izgubo za tožeči stranki in njuni družini.

Ker se je situacija tako zaostрила, sta bili tožeči stranki primorani zavarovati svoje pravice in interese tako, da sta se obrnili na policijsko postajo Maribor. Policist Marko Georgievski je tako po odredbi nadrejenega posnel 11 posnetkov, ki prikazujejo kako toženi stranki povzročata škodo na avtomobilih gostov in gostom preprečujeta parkiranje. V vmesnem času je tudi tožeča stranka naredila 14 posnetkov parkirišča.

Stvarna in krajevna pristojnost

1. Stvarna pristojnost

Stvarna pristojnost je pozitivna¹ procesna predpostavka, ki določa, katero sodišče (okrajno ali okrožno) je na prvi stopnji pristojno za odločanje v konkretni zadevi. Presoja se opravi glede na vrednost spornega predmeta (*competentia ratione valoris*) in glede na pravni temelj spornega razmerja (*competentia ratione causae*). Merilo po vrednosti spornega predmeta je 20.000,00 EUR in je upoštevno samo za razmejitev pristojnosti v sporih iz premoženjih razmerij² ter je določeno v členih od 39 do 45 Zakona o pravnem postopku (v nadaljevanju ZPP).³

Iz navedene pravne podlage izhaja, da je pri določanju vrednosti spornega predmeta odločilna vrednost glavnega zahtevka brez stranskih terjatev (npr. obresti, pravdni stroški, pogodbeni kazni itd.), saj le-te pri določitvi vrednosti glavnega zahtevka upoštevajo samo, če se uveljavljajo kot glavni zahtevki.⁴

V primerih, ko gre za navadno materialno sosporništvo, kot v predmetni zadevi glede odškodnine, je VS že leta 1980 sprejelo stališče, da v primeru, ko več tožnikov z eno tožbo zahteva več med seboj neodvisnih zahtevkov, pa čeprav se ti opirajo na isto pravno in dejansko podlago, je odločilna vrednost vsakega zahtevka posebej, in ne njihova vsota.⁵

Glede zahtevka do služnosti se na strani tožečih strank pojavi enotno, na strani toženih strank pa nujno sosporništvo. Pri slednjih velja fikcija, da se vsi enotni sosporniki štejejo za eno stranko zaradi usodne procesne vezanosti.⁶

Za spore glede služnosti je po 30. členu ZPP pristojno okrajno sodišče. Če pa poleg tega upoštevamo še pravilo, da je stvarno pristojno okrajno sodišče v primerih nižjih od 20.000,00 EUR, to pomeni, da je tudi v konkretni zadevi pristojno okrajno sodišče, saj noben tožbeni zahtevki ne presega cenzusa 20.000 EUR.

2. Krajevna pristojnost

Iz določb ZPP o krajevni pristojnosti (46. člen – 70. člen) izhaja, da je splošno krajevno pristojno tisto sodišče, na območju katerega ima tožena stranka, ki je fizična oseba, stalno prebivališče.

---

¹ Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (4. knjiga) (2010), str. 194.

² Prav tam.

³ Zakon o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08 – ZArbit, 45/08, 111/08 – odl. US, 57/09 – odl. US, 12/10 – odl. US, 50/10 – odl. US, 107/10 – odl. US, 75/12 – odl. US, 40/13 – odl. US, 92/13 – odl. US, 10/14 – odl. US, 48/15 – odl. US, 6/17 – odl. US in 10/17).

⁴ 39. člen ZPP

⁵ Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 224.

⁶ Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 224.

Zakon pri tem določa posebno krajevno pristojnost sodišča za nepogodbene odškodninske spore iz 52. člena ZPP, saj kot pristojno določa tudi sodišče, na območju katerega je bilo storjeno škodno ravnanje, ali sodišče, na območju katerega je nastala škodljiva posledica.

Ker sta toženi stranki v konkretni zadevi fizični osebi s stalnim prebivališčem v Mariboru in status s.p.-ja enega na njegov pravni status ne vpliva, hkrati pa je do škodne posledice prav tako v Mariboru, tožniki na tej podlagi utemeljujemo krajevno pristojnost Okrajnega sodišča v Mariboru za zahtevke, ki temeljijo na odškodninski odgovornosti.

ZPP v 57. členu določa, da je za sojenje v sporih o stvarnih pravicah izključno krajevno pristojno sodišče, na območju katerega leži nepremičnina. Tako je mogoče ugotoviti, da je tudi v zvezi z zahtevkom iz služnostne tožbe pristojno Okrajno sodišče v Mariboru.

3. Procesna legitimacija

Stvarna legitimacija pomeni, da je stranka tudi nosilec pravic ali obveznosti iz materialnopravnega razmerja, ki se v pravdi obravnava. Vendar pa za vodenje pravde zadostuje zatrjevanje stvarne legitimacije - zatrjevanje tožnika, da je nosilec pravic (aktivna procesna legitimacija), toženec pa nosilec obveznosti iz določenega materialnopravnega razmerja (pasivna procesna legitimacija). Procesna legitimacija, ki predstavlja upravičenje stranke sprožiti konkreten spor, je tako v konkretni pravi podana. Od tega, ali je to zatrjevanje resnično, torej ali je stvarna legitimacija res podana, pa je odvisna odločitev o utemeljenosti ali neutemeljenosti tožbenega zahtevka.⁷

4. Sosporništvo

Sosporništvo (*litis consortium*) je položaj, ko na strani tožnika ali toženca v civilni pravdi nastopa več oseb. Gre za združevanje procesnih subjektov na strani pravnih strank.⁸ V konkretnem primeru je sosporništvo obojestransko, torej je podano tako aktivno kot pasivno sosporništvo, saj dva tožnika tožita dve toženi stranki. V predmetni zadevi gre za materialno sosporništvo (1. točka prvega odstavka 191. člena ZPP), saj se pravice oziroma obveznosti opirajo na isto dejansko in pravno podlago (*idem factum – idem ius*).⁹ Tožečima strankama je namreč nastala istovrstna škoda iz istih škodnih ravnanj istih toženih strank. Za opredelitev identitete dejanskega stanja kot ene izmed predpostavk materialnega sosporništva so posamezne podrobnosti, ki le nebitveno vplivajo na nastanek pravnih posledic, irelevantne.¹⁰ Glede vprašanja obstoja služnosti gre za enotno sosporništvo tako na aktivni

⁷ Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 459/2004, 1. december 2004.

⁸ Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 237.

⁹ Prav tam, 239.

¹⁰ Prav tam.

strani, saj je mogoče spor po zakonu oziroma po naravi pravnega razmerja rešiti samo na enak način za vse sospornike (prvi odstavek 196. člena ZPP). Na pasivni strani je podano nujno sosporništvo, saj je za ugotovitev obstoja služnosti potrebno tožiti oba solastnika nepremičnine, ker imajo vsi udeleženci materialnopravnega razmerja v postopku nedeljiv pravni interes. Nujno sosporništvo je izjema v konceptu sosporništva kot fakultativne ustanove.¹¹ Pri vprašanju obstoja odškodninske odgovornosti stranke nastopajo kot navadni materialni sosporniki na aktivni in pasivni strani. Čeprav ima ena izmed tožečih strank organizirano hotelsko dejavnost v okviru s.p., druga tožeča stranka pa je pri njej le zaposlena, je z ravnanjem toženih strank obema tožečima strankama nastala škoda, saj sta si tožeči stranki ves čas poslovanja do polovice delili stroške (npr. stroški za popravilo avtomobilov) in tudi koristi. Tožeči stranki imata tako pravico zahtevati povrnitev škode od toženih strank, ki sta obe povzročiteljici škode v konkretnem primeru in ju zavezuje obveznost povrniti škodo.

---

¹¹ Prav tam, 237.

Posest in služnost

V konkretni zadevi ima odločanje o obstoju služnosti naravo predhodnega vprašanja, saj da je mogoče ugotoviti kršitev pravice stvarne služnosti, mora biti nujno prej vzpostavljeno, da le-ta sploh obstaja.

Abstraktno povedano, ko sodišče odloča o dajatvenem (ali oblikovalnem) zahtevku, mora najprej razčistiti, ali obstaja pravno razmerje, od katerega je odvisna odločitev o glavni stvari (predhodno vprašanje). Vendar praviloma o tem sodišče odloči le v obrazložitvi sodbe, brez učinka pravnomočnosti (pravnomočen postane le izrek sodbe). ZPP pa v tretjem odst. 181. člena ureja t. i. vmesni ugotovitveni zahtevek, katerega namen je strankam omogočiti, da dosežejo, da sodišče tudi o obstoju prejudicialnega pravnega razmerja odloči v izreku sodbe z učinkom pravnomočnosti. Vmesni ugotovitveni zahtevek je mogoče vložiti bodisi obenem s tožbo, bodisi tekom postopka, podani pa morata biti ista vrsta postopka in ista stvarna pristojnost.¹²

Ker so vsi navedeni pogoji v konkretni zadevi izpolnjeni, uveljavljamo vmesni ugotovitveni zahtevek in pozivamo sodišče, da o obstoju služnosti odloči kot o glavnem vprašanju.

Posest

Posest je dejanska oblast nad stvarjo, ki posameznika upravičuje, da stvar rabi, uživa in z njo razpolaga. Stvarnopravni zakonik (v nadaljevanju: SPZ)¹³ v 24. členu razločuje med neposredno posestjo, ki se kaže v tem, da posameznik izvršuje fizično oblast nad stvarjo, in posredno posestjo, pri kateri posameznik dejansko oblast nad stvarjo izvršuje preko nekoga, ki ima neposredno posest. Neposredno posest na nepremičnini pridobi posameznik preko t. i. posestnega prenosnega akta (npr. s tradicijo).¹⁴

Čeprav posest ni pravica, pa zagotavlja posestniku pravovarstveno upravičenje. Pri tem se varuje dejanska oblast nad stvarjo in ne pravica. V primeru motenja posesti je posestniku na voljo posebna vrsta tožbe – motenjska tožba (32. člen SPZ).¹⁵

Tožeči stranki sta na delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad ves čas teka priposestvovalne dobe izvrševali dobroverno neposredno izključujočo posest.

Tožeči stranki sta začeli leta 1988 na podlagi konkludentnega dogovora s solastnikoma del nepremičnine uporabljati v namene parkirišča za stranke gostilne-hotela s čimer sta na (tem) delu nepremičnine začeli

---

¹² Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 160-165.

¹³ Stvarnopravni zakonik (Uradni list RS, št. 87/02 in 91/13).

¹⁴ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 95-106.

¹⁵ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 160.

izvrševati tudi dobroverno posest. Čeprav tožeči stranki do posesti dela nepremičnine nista bili upravičeni na podlagi izrecnega sklepa solastnikov o uporabi stvari, pa je mogoče iz ravnanja lastnikov sklepati, da je bil takšen sklep sklenjen konkludentno in sta solastnika posest tožečima strankama prepustila¹⁶ (posestni prenosni akt).¹⁷

Do smrti Franca Rozmana leta 1992 sta imeli tako tožeči stranki del nepremičnine, ki je bil uporabljen za namene parkiranja, v neposredni izključujoči (so)posesti, medtem ko sta bila lastnika zemljišča v tem času posredna lastniška soposestnika.

Tožeči stranki obstoj neposredne posesti nad parkiriščem izkazujeta skladno s kriteriji, ki jih za priznanje obstoja posesti zahteva sodna praksa: (i) dostopnost, (ii) zunanja vidnost, (iii) trajnost in (iv) izključujočnost.¹⁸ Soposestnika (tožeči stranki) sta lahko do parkirišča vselej dostopala oziroma ga vselej uporabljala za namene parkiranja s strani gostov gostilne-hotela (kriterij dostopnosti). Njuna posest je bila navzven vidna, saj je (bilo) parkirišče označeno s prometnim znakom, prav tako pa so bili na parkirišču večino časa parkirani avtomobili gostov gostilne-hotela (kriterij zunanje vidnosti). Posest nad delom nepremičnine, ki je bil namenjen parkirišču, sta tožeči stranki izvrševali dalj časa (trajno), saj je bil parkirišče ves čas namenjeno (zgolj) parkiranju strank (kriterij trajnosti). Tožeči stranki sta imeli na parkirišču ves čas zagotovljeno določeno število dotičnih parkirnih mest oziroma vsa parkirna mesta, saj je šlo za zasebno parkirišče namenjeno gostom gostilne-hotela, na katerem druge osebe niso smele parkirati (kriterij izključujočnosti).

S smrtjo Franca Rozmana leta 1992 se je posredna posest, ki jo je do smrti izvrševal pokojni Franc Rozman, prenesla na dediščinsko skupnost. Dediščinska skupnost je namreč posredno posest pridobila po samem zakonu (73. člen Zakona o temeljnih lastninskopravnih razmerjih (v nadaljevanju: ZTLR)).¹⁹ Neposredna posest pa se s smrtjo zapustnika ni spremenila, zaradi česar sta jo še naprej izvrševali tožeči stranki.²⁰ Ker je potrebno dotedanji način uporabe stvari šteti kot redni način uporabe vse do drugačnega dogovora solastnikov, sta tožeči stranki tudi po smrti Franca Rozmana še naprej neviciozno (v dobri veri) izvrševali neposredno posest na delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad.

---

¹⁶ Gre za realno dejanje, ko sedanji izvrševalec posest prepusti drugemu.

¹⁷ Prav tam, 123.

¹⁸ Podobno tudi Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 2395/2009, 23. september 2009: »Posest stvari ni vsako fizično razmerje osebe do stvari (to je le dejanska manifestacija posesti), ampak je dejanska oblast nad stvarjo [...] Tudi dejanska oblast nad stvarjo ni posest. Posest je le tisto razmerje fizične oblasti nad stvarjo, ki zadovoljuje naslednje kriterije: zunanja vidnost, trajnost, izključujočnost in dostopnost stvari posamezniku.«

¹⁹ Zakon o temeljnih lastninskopravnih razmerjih (Uradni list SFRJ, št. 6/80, 20/80 – popr., 36/90, Uradni list RS, št. 4/91 in 87/02 – SPZ).

²⁰ Podobno tudi Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 772/2013, 9. oktober 2013: »Če je bil zapustnik posredni posestnik, takšno obliko posesti podedujejo tudi njegovi dediči; če pa je bil zapustnik neposredni posestnik, postanejo njegovi dediči neposredni posestniki.«

Za vsako spremembo dotedanjega načina uporabe bi morali toženi stranki pridobiti soglasje vseh lastnikov (15. člen ZTLR in kasneje 66. člen SPZ), zaradi česar je njuno motenje posesti predstavljalo protipravno ravnanje in ne dovoljene samopomoči oziroma ravnanja, ki bi vplival na dobrovernost tožečih strank. Solastnik (skupni lastnik) je namreč, vse dokler ravna v skladu z dogovorjenim načinom uporabe nepremičnine, če le-ta ni spremenjena z naknadnim dogovorom ali sklepom sodišče, upravičen do pravnega varstva.²¹

Na neposredno posest in dobrovernost tožečih strank ne vpliva niti sklenjen sporazum o dovolitvi gradnje hiše dvojčka na omenjeni nepremičnini ter neposredno posest toženih strank na delu nepremičnine, saj sporazum ni vplival (na novo urejal) dotedanjega načina uporabe dela nepremičnine s parkiriščem, prav tako pa sta tožeči stranki ohranili neposredno posest na parkirišču.

Tožeči stranki sta tako neposredno in dobroverno posest ohranili vse do trenutka vložitve tožbe, pri čemer je njuna dobrovernost posesti do razdelitve nepremičnine leta 2015 utemeljena na podlagi sklepa solastnikov o uporabi nepremičnine (iz leta 1988), od leta 2015 pa je dobrovernost posesti utemeljena na pravici stvarne služnosti parkirišča, ki sta jo tožeči stranki priposestvovali v vmesnem obdobju (več o služnosti v naslednjem poglavju).

Iz tega izhaja, da sta tožeči stranki na delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad ves čas teka priposestvovalne dobe izvrševali dobroverno neposredno izključujočo posest, ter da jo izvršujeta še danes.

Dokaz:

- skica dejanskega stanja,
- ogled,
- 14 slikovnih posnetkov, iz katerih je razvidno, da je bilo območje v uporabi, natančneje na relevantnem območju so bili pogosto parkirani avtomobili, kar se vidi iz obrabljenosti zemljišča,
- 11 obremenilnih slikovnih posnetkov,
- zaslišanje tožečih strank,
- zaslišanje policista Marka Gorgievskega,
- zaslišanje Marije Rozman.

Služnost

Stvarna služnost je pravica lastnika nepremičnine (gospodujoče stvari), izvrševati za njene potrebe določena dejanja na tuji nepremičnini (pozitivna služnost) ali zahtevati od lastnika služne stvari, da opušča določena dejanja, ki bi jih sicer imel pravico izvrševati na svoji nepremičnini

---

²¹ Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 2356/2015, 5. november 2015.

(negativna služnost).^{22, 23} Pozitivno stvarno služnost je mogoče ustanoviti tako za ponavljajoča se dejanja²⁴ kot tudi za trajno (izključno) uporabo določenega dela nepremičnine.^{25, 26}

Stvarna služnost lahko nastane na podlagi (i) zakona, (ii) pravnega posla ali (iii) odločbe državnega organa (214. člen SPZ in 51. člen ZTLR) Na podlagi zakona lahko stvarna služnost nastane zgolj s priposestvanjem, pri čemer pa morajo biti izpolnjeni vsi zakonsko predpisani pogoji. Stvarna služnost nastane s potekom priposestvovalnega časa neposredno na podlagi zakona, tj. neodvisno od vpisa služnosti v zemljiško knjigo – vpis služnosti v zemljiško knjigo ni konstitutivni pogoj za njen nastanek.²⁷

Zakon nadalje razločuje med pravim in nepravim priposestvanjem služnosti.²⁸ V primeru nepravega priposestvanja zakon opušča zahtevo po dobri veri priposestvovalca, saj za priposestvanje stvarne služnosti zadošča že, da se stvarna služnost (i) dejansko izvršuje dvajset let in (ii) način izvrševanja služnosti ni nepošten.²⁹

Za priposestvanje služnosti, mora služnostni upravičenec služnost izvrševati na zunaj zaznaven način, ki se odraža vsaj v delni posest izvrševalca na drugi (služeči) nepremičnini. Posest lahko torej ob izpolnjevanju drugih zakonsko določenih predpostavk preraste v pravico. Priposestvanje tako nadomesti morebitne pomanjkljivosti nastanka služnosti na drug način, če se je služnost kljub pomanjkljivostim izvrševala določeno daljše časovno obdobje (zakonsko določen čas) – gre za prevlado dejanskega nad pravnim.³⁰

Potek priposestvovalne dobe

V konkretnem primeru je stvarna služnost parkirišča na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad nastala na podlagi nepravega priposestvanja stvarne služnosti, saj sta tožeči stranki služnost parkirišča pošteno izvrševali dvajset let.

Rok za priposestvanje služnosti je začel teči leta 1988 v trenutku, ko sta tožeči stranki začeli izvrševati posest nad delom nepremičnine kjer se nahaja parkirišče (podrobneje o posesti tožnikov nad parkiriščem

---

²² 212. člen SPZ in 49. člen ZTLR.

²³ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 598.

²⁴ Teorija kot tipičen primer navaja služnost poti.

²⁵ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1033.

²⁶ Postavitev objekta oziroma druge gradbe vzpostavlja trajno in statično obremenitev služeče nepremičnine.

²⁷ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 603.

²⁸ Povzeto po 217. členu SPZ: »Stvarna služnost nastane s priposestvanjem, če je lastnik gospodujoče stvari dejansko izvrševal služnost v dobri veri [...]« (pravo priposestvanje) in »stvarna služnost nastane s priposestvanjem, če je lastnik gospodujoče stvari dejansko izvrševal služnost dvajset let, lastnik služeče stvari pa temu ni nasprotoval« (nepravo priposestvanje) medtem ko ZTLR v 54. členu ne loči med pravim in nepravim priposestvanjem, vendar pa smiselno enako določa: »Stvarna služnost se pridobi s priposestvanjem, če je lastnik gospodujoče stvari dejansko izvrševal služnost dvajset let, lastnik služne stvar pa temu ni nasprotoval.«

²⁹ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1051.

³⁰ Prav tam.

v razdelku o posesti).³¹ Na začetek teka roka priposestovanja ne vpliva 55. člen ZTLR, saj (služeča) nepremičnina ni bila klasificirana kot družbeno sredstvo v družbeni pravni osebi.

Da sta tožeči stranki na delu nepremičnine v njuni posesti izvrševali služnost parkirišča potrjuje tudi izključujoča narava le-te, ki jo je sicer kot kriterij za ugotavljanje posesti razvila sodna praksa.³² Izključujočnost daje posesti privid pravice, saj posestniku omogoča, da od drugih (tudi od lastnika) lahko zahteva, da v njegovo posest ne posegajo oziroma, da opustijo ravnanja, ki bi jim bila sicer dovoljena. V tem pogledu se izključujoča narava posesti približuje stvarni služnosti, zaradi česar je mogoče trditi, da sta tožeči stranki poleg posesti na delu nepremičnine kjer se nahaja parkirišče izvrševali tudi služnost parkirišča.³³

Leta 1992 je s smrtjo solastnika Franca Rozmana prišlo do spremembe lastninskega stanja na služneči nepremičnini, kar pa na tek priposestovalne dobe v konkretnem primeru ne vpliva. Šteje se namreč, da pridobitelj lastninske pravice na služnečem zemljišču pristane na dejansko izvrševanje služnosti če mu je znano, da se je služnost izvrševala v času lastninske pravice pravnega prednika in če izvrševanju služnosti tudi v prihodnje ne nasprotuje. V takšnem primeru, se lastnik služnečega zemljišča ne more sklicevati na prekinitev priposestovanja (ob prehodu lastninske pravice) in mora v svoje breme vzeti tudi priposestovalni čas, ki je tekel proti njegovemu pravnemu predniku.³⁴ Iz tesnih družinskih povezav med pridobitelji lastninske pravice na služneči nepremičnini (dediči) in tožečim strankama (lastnikoma gospodujoče nepremičnine) jasno izhaja, da so bili dediči s tekom priposestovalnega roka v času med letoma 1988 in 1992 seznanjeni. Prav tako dediči v okviru dediščinske skupnosti nadaljnjemu priposestovanju služnosti niso nasprotovali (podrobneje o ne nasprotovanju v razdelku o poštenem izvrševanju služnosti).

Iz zgoraj napisanega izhaja, da sta tožeči stranki služnost (ter izključno posest) neprekinjeno izvrševali vse do leta 2012, ko je mariborsko sodišče izdalo sklep o dedovanju in sta toženi stranki s sklepom postali tudi solastnici nepremičnine parc. Št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad. Tožeči stranki sta služnost parkirišča tako neprekinjeno izvrševali štiriindvajset let, s čimer sta jo v vmesnem času (po poteku dvajsetih let) tudi priposestovali.³⁵

---

³¹ Tako tudi Juhart v: Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1054: »Predvsem velja pravilo, da začne priposestovalna doba teči od dneva dogodka, ki je podlaga za priposestovanje [...] Pri nepravem priposestovanju pa se začetek teka priposestovalne dobe ujema z začetkom dejanskega izvrševanja na način, ki je potrebne za priposestovanje.«

³² Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 2395/2009, 23. september 2009.

³³ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 594-595.

³⁴ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1054.

³⁵ Juhart v: Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1051: »Stvarna služnost nastane s priposestovanjem neposredno na podlagi zakona s potekom priposestovalne dobe (20 let v konkretnem primeru). Vpis v zemljiško knjigo za nastanek služnosti nima konstitutivnega pomena.«

Pošteno izvrševanje služnosti

Tožeči stranki sta služnost parkirišča na delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad skozi celotno dobo priposestevanja izvrševali pošteno.³⁶

Čeprav tožeči stranki s solastnikoma nepremičnine (Francom Rozmanom in Marijo Rozman) nista sklenili zavezovalnega pravnega posla, ki bi ustanavljal služnost oziroma se s solastnikoma za služnost parkirišča na njunem zemljišču nista dogovorili pa je iz ravnanj solastnikov mogoče sklepati, da sta parkiranje avtomobilov na delu svoje nepremičnine dopuščala. Tožeči stranki služnosti nista izvrševala na skrivaj, s silo ali z zlorabo zaupanja, saj sta solastnika za parkiranje avtomobilov na delu svoje nepremičnine vedela in temu (tako kot tudi neposredni izključujoči posesti tožnikov) nista nasprotovala – solastnika sta v izvrševanje služnosti privolila konkludentno.³⁷

S smrtjo solastnika služneče nepremičnine Franca Rozmana se je leta 1992 spremenilo lastniško stanje na služneči nepremičnini, saj je solastniški delež zapustnika prešel na dediščinsko skupnost, katere člani so bili Andrej Rozman, Aleš Rozman, Blaž Rozman, Branimir Rozman in Marija Rozman. Dediči oziroma dedna skupnost so lastninsko pravico pridobili v enakem obsegu kot jo je užival zapustnik, saj gre v primeru dedovanja za t. i. derivativni prenos lastninske pravice. Omejitve lastninske pravice, ki so zavezovale pravnega prednika, so tako v enakem obsegu zavezovale oziroma učinkovale tudi proti njegovim pravnim naslednikom (dediščinski skupnosti).^{38, 39}

Pravni nasledniki so tako vezani tudi na sklepe solastnikov o upravljanju s stvarjo, pravna teorija pa takšno vezanost razširja tudi na dogovor o načinu uporabe stvari, saj je dogovor o načinu uporabe stvari vsebinsko podoben upravljanju s stvarjo v solastnini.⁴⁰ Vezanost pravnih naslednikov velja še toliko bolj v primerih, kadar dogovorjeni način rabe stvari v solastnini ustreza abstraktnim idealnim deležem na stvari. Nobenega smisla namreč ne bi imelo, da bi se morali solastniki ob vsakih spremembi lastniškega deleža ponovno dogovarjati o načinu rabe.⁴¹ Med sklepe o upravljanju s stvarjo lahko torej uvrstimo tudi konkludenten dogovor solastnikov (Franca Rozmana in Marijo Rozman), da tožečima strankama dovolita uporabo dela nepremičnine v namene parkirišča, zaradi česar se šteje, da je tak dogovor pravno zavezujoč tudi za dediščinsko skupnost kot pravno naslednico Franca Rozmana.⁴²

---

³⁶ Teorija zakonske pojme na skrivaj, s silo ali z zlorabo zaupanja združuje v enoten pojem poštenega izvrševanja služnosti.

³⁷ Podobno tudi Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 2464/2011: »S priposestevanjem pridobitelj služnost dobi, ker uporablja tuje zemljišče v prepričanju, da mu pravica gre ker lastnik temu ne nasprotuje.«

³⁸ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 274.

³⁹ Na podobnem stališču stoji tudi sodna praksa, VSL, sodba I Cp 1211/2012, 18. januar 2012: »On (dedič) vstopi le v zapustnikov pravni položaj in sicer v takšen položaj, kakršen je bil zapustnikov v trenutku njegove smrti in nič drugačen.«

⁴⁰ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 274.

⁴¹ Prav tam.

⁴² Juhart tako opozarja, da za sklenitev dogovora o uporabi nepremičnine ni predpisana posebna oblika, zaradi česar je lahko sklenjen tudi konkludentno, v kolikor so seveda pri sklenitvi sodelovali vsi solastniki.

Sprememba dosedanjega načina uporabe nepremičnine bi bila tako mogoča zgolj ob soglasju vseh lastnikov oziroma ob uveljavljanju spremembe načina uporabe v pravdi (67. člen SPZ in 16. člen ZTLR ter 112-117. člen Zakona o nepravdnem postopku (v nadaljevanju: ZNP)).^{43, 44} Posegi skupnih lastnikov Branimirja Rozmana in Blaža Rozmana (v okviru dediščinske skupnosti) s katerimi sta tožeči stranki ovirala pri izvrševanje služnosti parkirišča, so bili tako v nasprotju z veljavnim dogovorom o načinu uporabe nepremičnine, zaradi česar jih ne moremo šteti kot ravnanja, ki bi izkazovala, da sta tožeči stranki služnost v času priposestevanja izvrševala nepošteno (oz. da so ji preostali skupni lastniki nasprotovali), saj sta se ravnali v skladu z veljavnim dogovorom o načinu uporabe stvari.⁴⁵

Potrebno je poudariti, da bi bile zahteve toženih strank po spremembi načina uporabe zavrnjene tudi v pravdnem postopku, saj sta toženi stranki s svojim ravnanjem želeli od (so)posesti in (so)uporabe nepremičnine izključiti preostale skupne lastnike (v okviru dediščinske skupnosti) in solastnico. Do izključne posesti in uporabe nepremičnine namreč kot skupna lastnika nista bila upravičena.^{46, 47}

Zaradi tega je potrebno šteti izvrševanje služnosti parkirišča s strani tožečih strank v celotnem priposestvovalnem roku kot pošteno.

Služnost na tuji stvari

Služnost parkirišča na delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad je bila skozi celotno dobo priposestevanja izvrševana na tuji stvari (nepremičnini).

Ob začetka izvrševanja služnosti parkirišča sta bili gospodujoče in služeče zemljišče v lasti različnih lastnikov, saj je bilo služeče zemljišče v solastnini Marije Rozman in Franca Rozmana, gospodujoče zemljišče pa v solastnini Andreja Rozmana in Aleša Rozmana (tožnikov). Načelo, da služnost na lastni stvari ni mogoča (*nemini res sua servit*),⁴⁸ tako na začetek teka roka za priposestevanje služnosti parkirišča ne vpliva.

---

⁴³ Zakon o nepravdnem postopku (Uradni list SRS, št. 30/86, 20/88 – popr., Uradni list RS, št. 87/02 – SPZ, 131/03 – odl. US, 77/08 – ZDZdr in 10/17 – ZPP-E).

⁴⁴ Tako tudi Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 179/2010, 21. april 2010: »Čeprav način izvrševanja posesti ne ustreza razmerju po idealnih deležih, solastnik, ki stvar poseduje v manjšem obsegu kot mu pripada ne sme samovoljno spremeniti dosedanjega izvrševanja posesti, lahko pa zahteva, da mu takšno ustrezno (njegovemu solastniškemu deležu odgovarjajočo) uporabo določi sodišče na podlagi njegove lastninske pravice.« ter Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 811/2012, 19. september 2012: »Po petem odstavku 67. člena SPZ je za določitev načina rabe (solastne stvari) potrebno soglasje vseh solastnikov, toženec pa ima zgolj dovoljenje enega solastnika.«

⁴⁵ Nasprotovanja dogovoru o načinu rabe s katerim je določen način uporabe v namene služnosti ne moremo šteti kot nasprotovanje služnosti.

⁴⁶ Solastnik oziroma skupni lastnik ima pravico stvar uporabljati in jo imeti v posesti sorazmerno s svojim idealnim deležem, nikakor pa ni upravičen do izključne uporabe oz. posesti stvari.

⁴⁷ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 417.

⁴⁸ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 591.

S smrtjo Franca Rozmana (solastnika služečega zemljišča) in uvedbo dedovanja je leta 1992 prišlo do spremembe lastniškega stanja na služeči nepremičnini. Lastništvo polovice nepremičnine je prešlo na dediščinsko skupnost. Lastninsko stanje na nepremičnini je bila sledeče: solastnina dediščinske skupnosti (katere člani so bili Andrej Rozman, Aleš Rozman, Blaž Rozman, Branimir Rozman in Marija Rozman) ter Marije Rozman kot (so)lastnice preostale polovice zemljišča.

V primeru združitve lastninske pravice na gospodujoči in služeči nepremičnini služnost preneha po samem zakonu (224. člen SPZ).⁴⁹ Sodna praksa dosledno zastopa stališče, da tudi v primeru obstoja enakega (so)lastninskega⁵⁰ oziroma skupno lastninskega⁵¹ stanja na služeči nepremičnini in gospodujoči nepremičnini služnost ni mogoča. To velja tudi za čas priposestevanja, zaradi česar služnosti na lastni stvari ni mogoče priposestevovati – priposestvovalni rok ne teče.⁵²

Vendar pa zgornji sodbi (opombi 50 in 51) v konkretnem primeru nista relevantni, saj gre za v bistvenem drugačen položaj kot sta ga obravnavali sodišči v omenjenih sodbah. Čeprav sta tudi v zadevnem primeru tožnika lastnika tako gospodujoče kot tudi služeče nepremičnine, pa se kakovost lastninske pravice tožnikov na služeči nepremičnini bistveno razlikuje od kakovosti lastninske pravice v omenjenih sodbah.

Služeče zemljišče je bilo namreč hkrati tako v solastnini dediščinske skupnosti in Marije Rozman, kot tudi v skupni lastnini v okviru dediščinske skupnosti.

Kadar po zapustniku deduje več kot ena oseba se med sodediči v trenutku zapustnikove smrti glede podedovanega premoženja (dediščine), oblikuje skupnost, ki praviloma traja vse dokler sodediči dediščine ne razdelijo med seboj (prvi odstavek 145. člena Zakona o dedovanju (v nadaljevanju: ZD)).⁵³

⁵⁴ Zakon o dedovanju sicer ne opredeljuje pravne narave skupnosti dedičev, jo pa tako imenuje in določa,

---

⁴⁹ Tako tudi Juhart v: Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1022: »Služnost na lastni stvari ni mogoča (nemini res sua servit). Služnost je pravica na tuji stvari in preneha, če pride do združitve lastninske pravice in služnosti v enem subjektu. Pri razlagi tega pravila pa je treba upoštevati nekaj posebnih položajev [...] Lastnik zemljišča, ki bi se mu olajšal dostop prek drugega zemljišča, ne potrebuje služnosti, če je sam solastnik tega drugega zemljišča. Solastnik ima pravico imeti stvar v posesti in jo skupaj z drugimi solastniki uporabljati sorazmerno s svojim sorazmernim deležem.«

⁵⁰ Takšno mnenje je zavzelo Vrhovno sodišče RS, št. II Ips 165/2012, 30. januar 2014: »Stvarna služnost je po svoji vsebini in namenu stvarna pravica na tuji stvari. Za tujo stvar pa ne gre, če je potencialni služnostni upravičenec oziroma imetnik nujne poti sam solastnik služečega zemljišča. Zato je ustanovitev stvarne služnosti oziroma nujne poti na solastnini stvari že pojmovno izključena.«

⁵¹ Podobno mnenje glede skupne lastnine ima Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 4121/2010, 15. maj 2011: »Tožnik je s tem, ko je postal skupni lastnik zemljišča, pridobil varstvo iz naslova skupne lastnine, varstvo iz drugih naslovov, če jih je imel (eventualno varstvo služnostne pravice vožnje in hoje), pa izgubil.«

⁵² Tako tudi Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 852/2012, 11. april 2012: »Ker priposestevanje služnosti na lastni stvari ni mogoče (primerjaj 49. člen ZTLR in 213. člen SPZ, podobno prej tudi ODZ), je stališče prvega sodišča, da priposestevanje pred letom 1984, ko je bila garaža zgrajena, sploh ni moglo začeti teči, pravilno.«

⁵³ Zakon o dedovanju (Uradni list SRS, št. 15/76, 23/78, Uradni list RS, št. 13/94 – ZN, 40/94 – odl. US, 117/00 – odl. US, 67/01, 83/01 – OZ, 73/04 – ZN-C, 31/13 – odl. US in 63/16).

⁵⁴ Zupančič, Žnidaršič, DEDNO PRAVO (2009), str. 219.

da sodediči do delitve upravljajo in razpolagajo z dediščino skupno.^{55, 56} Subjekt dediščine so vsi dediči kot celota. Vsem dedičem skupaj gredo pravice in obveznosti, ki sestavljajo zapuščino. Vsak sodedič sicer pod določenimi pogoji lahko razpolaga s svojim dednim deležem, vendar pa ne more razpolagati z deležem na posameznih zapuščinskih stvareh. Iz tega izhaja, da zapuščinske stvari niso v solastnini sodedičev, saj je za solastnino značilno, da obstajajo na sicer nerazdeljeni stvari idealni deleži,⁵⁷ ampak v skupni lastnini sodedičev,⁵⁸ pri kateri (tako kot v primeru dediščinske skupnosti) deleži na stvari niso določeni (glej prvi odstavek 72. člena SPZ in 18. člen ZTLR).⁵⁹

Vsa upravičenja iz skupne lastnine lahko skupni lastniki izvršujejo samo skupaj. Za upravljanje s stvarjo velja načelo skupnega odločanja, po katerem morajo o vseh poslih skupni lastniki odločati soglasno, zaradi česar med posli rednega opravljanja in posli, ki presegajo redno opravljanje ni potrebno ločevati.⁶⁰

Skupna lastnina tako gradi na enotnosti enega samega upravičenja, ki kot tako pripada skupnosti oseb (skupnih lastnikov) in ne posameznemu skupnemu lastniku, zaradi česar je tipičen predstavnik kolektivistične lastnine.⁶¹

Posebnost skupne lastnine je v tem, da objekt lastninske pravice pripada vsem skupnim lastnikom kot enoti. Posamezni lastnik pridobi v nadomestilo za svoj objekt udeležbo na skupnem premoženju – skupnoročna lastnina.⁶² Takšna lastnina je podlaga za oblikovanje skupnoročne skupnosti, ki ima tako osebnopravno kot premoženjskopravno komponento.⁶³ Nosilec in imetnik pravic sicer ni nasproti svojim članom osamosvojena enota v obliki pravne osebe, temveč skupnost med seboj vzajemno povezanih oseb, ki so glede objekta upravičeni le kot ta skupnost ne pa tudi posamezno. Ker lahko ti pravni subjekti (skupni lastniki) glede pravic in obveznosti na skupnoročnem premoženju nastopajo kot nosilci samo v svoji povezanosti (kot enota), izhaja ta pravna subjektiviteta iz subjektivitete samih skupnih lastnikov.⁶⁴

Takšna skupnost sicer nima oblike pravne osebe, vendar ji v nemškem pravu priznavajo pravno sposobnost – torej sposobnost biti nosilec pravic in obveznosti.^{65, 66} V slovenski teoriji skupnosti na

---

⁵⁵ Prav tam.

⁵⁶ Vrhovno sodišče RS, št. II Ips 800/93, 14. april 1994.

⁵⁷ Prvi odstavek 65. člena SPZ.

⁵⁸ Zakonodajalec je prevzel švicarski koncept pojmovanja skupnosti dedičev.

⁵⁹ Zupančič, Žnidaršič, DEDNO PRAVO (2009), str. 220.

⁶⁰ Prav tam.

⁶¹ Kresteš, Skupnosti v civilnem pravu, URL:

<http://www.iusinfo.si/eviri.ook.sik.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L030Y2005V2P334N1&Src=xUAtIcSmf3xip%2beTtY4rrCQxvI0qxT5fAFZ4fUsBFJA%3d>.

⁶² Tako tudi vsako v skupno premoženje vloženo premoženje postane skupnoročno vezano.

⁶³ Larenz imenuje takšno skupnost premoženjskopravno organizirana skupnost oseb.

⁶⁴ Prav tam.

⁶⁵ Skupnoročno premoženje namreč pomeni enotnost (*Einheit*), ki stoji nasproti množici skupnih lastnikov (*Vielheit*), ki so med seboj povezani le glede skupnoročnega premoženja, sicer pa ne. Kolektivna vezanost skupnih lastnikov glede skupnega premoženja po Gierkeju prinaša zanimivo lastnost. Ker skupni lastniki predstavljajo kolektivno enotnost, lahko imajo kot takšni tudi pravno sposobnost, ne da bi pri tem postali tudi samostojna oseba.

⁶⁶ Prav tam.

podlagi skupne lastnine sicer ni priznana vendar pa je vseeno mogoče trditi, da so nosilci oblastvenih pravic na premoženju skupni lastniki kot skupnost. Skupno premoženje se osamosvoji le toliko da pomeni posebno premoženje skupnoročnih lastnikov s tem, da jim pripada le vsem skupaj kot skupnosti oseb, ne pa tudi vsakemu od njih posamezno.⁶⁷

Skupnoročno skupnost lahko tako opredelimo kot premoženjskopravni režim določene skupine oseb na enem ali več objektih. Zaradi tega je potrebno kot (so)lastnika nepremičnine obravnavati dediščinsko skupnost, ki postane napram njenim članom popolna pravna skupnost,⁶⁸ in ne kot solastnino posameznih njenih članov.^{69, 70}

Zaradi tega je potrebno lastniško stanje na obeh zemljiščih v času trajanja dediščinske skupnosti razumeti kot različno, kar pomeni, da je v tem obdobju priposestvanje pojmovno mogoče.

Služnost kljub solastnini ne preneha

S pridobitvijo solastnine tožečih strank na zapustnikovem delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad je služnost parkirišča zaradi vzpostavitve enakega lastninskega stanja prenehala zgolj prehodno.

S pridobitvijo solastnine tožečih strank na služeči nepremičnini so izpolnjeni pogoji za prenehanje služnosti po samem zakonu (224. člen SPZ)⁷¹ Vendar pa zakon dopušča možnost, da stvarna služnost zaradi vzpostavitve enakega lastninskega stanja preneha le prehodno – v primeru, da je združitev zgolj začasna.⁷² V zakonu je takšna možnost sicer predvidena zgolj za primere, ko je služnost vpisana v zemljiško knjigo, vendar ni razloga, da prehodnega mirovanja služnosti ne bi dopuščali tudi v primerih nevpisanih služnosti pridobljenih na podlagi zakona (priposestvanje). Stroga besedna razlaga namreč predstavlja velik poseg v svobodno razpolaganje s premoženjem (33. in 67. člen Ustave Republike

---

⁶⁷ Prav tam.

⁶⁸ Juhart v: Juhart, Tratnik, Venčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1022: »Deleži posameznih skupnih lastnikov niso določeni niti fizično niti idealno in gre za popolno pravno skupnost.«

⁶⁹ Temu pritrjuje tudi nezmožnost prištevanja deležev na skupni lastnini v okviru dediščinske skupnosti k solastniškemu deležu, ki ga ima solastnik na isti stvari.

⁷⁰ V nekaterih tujih pravnih ureditvah obravnavajo lastninsko pravico več oseb kot skupnostno razmerje, ki ga ne ureja stvarno pravo, temveč obligacijsko pravo. Tako nemško pravo solastninsko razmerje obravnava v okviru skupnosti (*Gemeinschaft*).

⁷¹ Čeprav je združitev urejena v posebnem členu jo je vseeno mogoče šteti kot zakonski način prenehanja služnosti.

⁷² Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 612.

Slovenije (v nadaljevanju: URS)),^{73, 74} ki ga v konkretnem primeru ni mogoče utemeljiti z varnostjo pravnega prometa.⁷⁵

Da je bilo enako lastniško stanje na gospodujoči in služeči nepremičnini že ob nastanku solastnine zgolj začasne narave je razvidno iz prizadevanj obeh strank, da bi se čim prej opravila delitev solastnine. Da je o delitvi solastnine na koncu odločilo sodišče, v konkretnem primeru ni relevantno, saj do dogovora o delitvi solastnine ni prišlo zaradi nasprotovanja delitvi s strani ene izmed strank temveč zaradi nestrinjanja o vrednosti posameznih delov v solastnini in posledične nezmožnosti dogovora o izvedbi fizične delitve.

V primeru »zemljiškoknjižne« služnosti prav tako velja pravilo, da se lahko le ta iz zemljiške knjige izbriše zgolj, če izjavo (zemljiškoknjižno dovolilo) podpišejo vsi solastniki.^{76, 77} O trajnem oziroma prehodnem prenehanju služnosti tako solastniki odločajo soglasno. Zakonska določba⁷⁸ se sicer nanaša zgolj na primere, ko je služnost vpisana v zemljiško knjigo, vendar ni razloga, da tudi v primeru nevpisane (priposestovane) služnosti o njenem trajen oziroma začasnem prenehanju ne bi odločali solastniki soglasno. Šlo bi namreč za različno obravnavanje v bistvenem podobnih položajev, za kar ni mogoče najti opravičljivih razlogov v primeru, da so bile stranke z obstojem nevpisan vendar priposestovane služnosti seznanjene.

Ker iz navedb tožečih strank jasno izhaja, da soglasja za trajno prenehanje služnosti nista podali, prav tako pa je bilo solastninsko stanje na služeči nepremičnini zgolj prehodne narave, lahko štejemo, da je služnost prenehala zgolj prehodno.

---

⁷³ Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a).

⁷⁴ Juhart v: Juhart, Tratnik, Venčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1082: *»V življenju se lahko zgodi, da je združitev lastninske pravice v eni osebi samo začasna. Lastnik namerava kasneje lastninsko pravico na eni od nepremičnin ponovno prenesti. S tem prenosom pa postane stvarna služnost ponovno potrebna za gospodujoče zemljišče. Popolnoma nesmiselno bi bilo onemogočiti preživetje stvarne služnosti in postaviti zahtevo, da stvarna služnost preneha in se ponovno vzpostavi po tem, ko lastninsko stanje na gospodujoči in služeči nepremičnini ni več enako.«*

⁷⁵ Svobodnemu razpolaganju z zasebno lastnijo je namreč ena izmed temeljnih osebnih ustavnih pravic, primerjaj tudi z: Krivic, Odklonilno ločeno mnenje sodnika Krivica, ki se mu pridružuje sodnik Testen, URL: <http://odlocitve.us-rs.si/documents/50/73/u-i-96-92-lm-krivic2.pdf>.

⁷⁶ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 612.

⁷⁷ Juhart v: Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1082: *»Če sta nepremičnini v solastnini, so za izbris potrebne izjave vseh solastnikov.«*

⁷⁸ 2. odstavek 224. člena SPZ.

Odločba sodišča

Z odločbo sodišča s katero je bila razdeljena solastnina je na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor Grad zaradi spremembe lastninskega stanja zopet oživila služnost parkirišča v korist gospodujoče nepremičnine, ki je v lasti tožečih strank.

Z odločbo sodišča sta toženi stranki na sporni nepremičnini pridobili lastninsko pravico, ki pa je bila obremenjena s služnostjo, ki je z vzpostavitvijo različnega lastninskega stanja zopet oživila. Toženi stranki se pri tem ne moreta sklicevati na dobrovernost, saj sta se ves čas zavedali, da na nepremičnini obstoji mirujoča služnost parkirišča. Prav tako v konkretnem primeru ni uporabljen institut zaupanja v zemljiško knjigo, saj ima ta pravne učinke zgolj v primeru prenosa nepremičnine v pravnem prometu, ne pa prenosa na podlagi odločbe.⁷⁹

Iz tega jasno izhaja, da sta tožeči stranki po delitvi nepremičnine zopet pridobili služnost parkirišča na parc. št. 1798/2 k.o. Maribor Grad, ki jo tudi še vedno izvršujeta.

Dokaz:

- skica dejanskega stanja,
- ogled,
- 14 slikovnih posnetkov, iz katerih je razvidno, da je bilo območje v uporabi, natančneje na relevantnem območju so bili pogosto parkirani avtomobili, kar se vidi iz obrabljenosti zemljišča,
- 11 obremenilnih slikovnih posnetkov,
- zaslišanje tožečih strank,
- zaslišanje policista Marka Gorgievskega,
- zaslišanje Marije Rozman.

---

⁷⁹ Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 2253/2012, 30. januar 2012.

Odškodninska odgovornost

Uvod

Odškodninska obveznost je obveznost povzročitelja škode, da oškodovancu povrne škodo, za katero je odgovoren.⁸⁰ Ta obveznost temelji na splošnem načelu civilnega prava o prepovedi povzročanja škode. V skladu z njim se je vsak dolžan vzdržati ravnanja, ki bi drugemu utegnilo povzročiti škodo (10. člen Obligacijskega zakonika (v nadaljevanju: OZ)).⁸¹ Predpogoj za nastanek odškodninske obveznosti je nastanek škode, vendar obveznost povračila te škode obstaja samo, če so izpolnjene še druge splošne predpostavke odškodninske obveznosti.

Pri tem ločujemo med dvema pravnima temeljema odškodninske obveznosti - neposlovna odškodninska obveznost in poslovna odškodninska obveznost. Poslovna odškodninska obveznost (*ex contractu*) nastane, če je oseba povzročila škodo s kršitvijo pravnoposlovne, pogodbene obveznosti. Na drugi strani neposlovna odškodninska obveznost (*ex delictu*) nastane na temelju nedopustnega ravnanja povzročitelja škode, ki pred nastankom škode ni v pravnoposlovnem razmerju s oškodovancem. Pravno razmerje med upnikom (oškodovancem) in dolžnikom (povzročiteljem škode) nastane šele s trenutkom povzročitve škode, ne pa že prej, kot je to značilno za pogodbeno odškodninsko obveznost.⁸²

Predpostavke

Predpostavke odškodninske obveznosti so škoda, protipravnost, vzročna zveza in (krivdna) odgovornost. Kot bo predstavljeno v nadaljevanju so vse našete predpostavke v konkretnem primeru izpolnjene.

Škoda je prikrajšanje, ki nastane zaradi posega v pravice ali pravno priznane interese drugega. Pri čemer je pravnorelevantna samo pravno priznana škoda, to pa so zgolj določene vrste premoženjskih in zgolj določene vrste nepremoženjskih škod. Priznana premoženjska škoda se deli na navadno škodo (*damnum emergens*), ki pomeni zmanjšanje premoženja in izgubljeni dobiček (*lucrum cessans*), ki je posledica preprečitve povečanja premoženja (132. člen OZ).⁸³

Protipravnost se nanaša na škodno ravnanje in na škodo ali izjemoma samo na škodo. Večinska teorija danes kot protipravno opredeljuje vsako škodo ravnanje v nasprotju s pravom, ravnanje pa je v nasprotju s pravom, če krši pravno prepoved ali zapoved. Za odškodninsko odgovornost je vseeno, ali je ta prepoved ali zapoved vsebovana v pravnih normah civilnega prava ali pa norma pripada kakšni drugi veji prava. Za primer, da v pravnem redu izrecne prepovedi ali zapovedi ni, civilno pravo s splošno

---

⁸⁰ Cigoj, TEORIJA OBLIGACIJ: SPLOŠNI DEL OBLIGACIJSKEGA PRAVA (1989), str. 165.

⁸¹ Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 97/07 – uradno prečiščeno besedilo, 64/16 – odl. US in 20/18 – OROZ631).

⁸² Juhart, Možina, Novak, Barbara, UVOD V CIVILNO PRAVO (2011), str. 235.

⁸³ Prav tam, 236-237.

normo o prepovedi povzročanja škode ustvarja generalno klavzulo, ki teži k zajetju vseh primerov protipravnosti (10. člen OZ).⁸⁴

Vzročna zveza je tretji element odškodninske odgovornosti in pomeni, da mora med ravnanjem in škodo obstajati vzročna zveza. Civilno pravo kot prevladujočo teorijo vzročnosti sprejema teorijo adekvatne vzročnosti⁸⁵, po kateri velja, da se za pravnorelevantni vzrok škode šteje tisti škodni dogodek, katerega rednemu učinku ustreza konkretna škoda (npr. *VS Sodba II Ips 401/96*, *VSL sodba II Cp 2328/2008*, *VSL sodba I Cp 2761/2014*, *itd.*).

Zadnji element odškodninske odgovornosti pa je odgovornost kot taka, tj. krivdna ali objektivna odgovornost. Krivdna odgovornost je podana, če je škoda povzročena naklepoma ali iz malomarnosti (135. člen OZ). Pri objektivni pa odgovornost ne temelji na krivdi in je zato podana, četudi oseba za svoje ravnanje ni kriva.⁸⁶ OZ v 1. odst. 131. člena določa, da kdor drugemu povzroči škodo, jo je dolžan povrniti, če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krive, gre za t. i. izpodbojno domnevo krivde (*praesumptio iuris*).

Izpolnjenost predpostavk odškodninske odgovornosti

Protipravnost ravnanja toženih strank v prvi vrsti izhaja iz neupravičenih posegov v pravico tožečih strank, tj. pravico stvarne služnosti. Poleg tega pa je protipravnost razvidna iz nedopustnih posegov v posest tožečih strank in kršitve splošnih prepovednih norm.

SPZ v 212. členu v povezavi z 99. členom prepoveduje motenje služnostnega upravičenca pri izvrševanju služnosti. V skladu z zgoraj predstavljenimi argumenti so ravnanja toženih strank predstavljala poseg v služnostno pravico, ki sta jo pridobili tožeči stranki, kar hkrati predstavlja izpolnjenost protipravnosti, kot elementa odškodninske odgovornosti.

Poleg tega sta tožnika, kot je bilo predstavljeno zgoraj, bila dobroverna (so)posestnika dela zemljišča. Posest v našem pravnem redu sicer ni obravnavana kot pravica, vendar to ne pomeni da ni pravno varovana. Ravno nasprotno, tako izhaja protipravnost tudi iz kršitve 35. člena SPZ, ki določa da se v razmerju med več posestniki iste stvari šteje za motilno vsako ravnanje, ki samovoljno spreminja ali ovira dotedanji način izvrševanja posesti.

In navsezadnje, za civilnopravno odškodninsko odgovornost zadošča že takšno ravnanje (storitev ali opustitev), ki je na splošno nedopustno in zato ni potrebno, da bi bilo s pravno normo ali aktom [...] organa posebej prepovedano (*VSM sodba I Cp 321/2015*). Pri določanju tovrstnega splošno

---

⁸⁴ Prav tam, 238.

⁸⁵ Upoštevna je tudi teorija *ratio legis* vzročnosti, vendar le-ta pride v poštev zlasti v primerih zakonov ali predpisov, katerih cilj je zagotovitev varnosti pri delu, v prometu, itd.

⁸⁶ Prav tam, 240-241.

nedopustnega ravnanja se upoštevajo predvsem sledeči kriteriji: prišlo je do nastanke škode; nastanek škode je bil predvidljiv; potencialni oškodovanci so imeli upravičeno pričakovanje, da do tega ne bo prišlo; potrebni napori za odvrnitev škode so bili nizki. V danem primeru je moč ugotoviti, da so navedeni kriteriji izpolnjeni, saj sta imeli tožeči stranki upravičeno pričakovanje, da ne bo prišlo do poškodovanja njune zasebne lastnine, do nastanka škode je prišlo in potrebni napori za odvrnitev so bili nizki (opustitev ravnanj).

Iz dejstva, da je protipravnost ravnanja bistveno širša, kot zgolj kršitev obveznosti, ki izvirajo iz služnostnih upravičenj izhaja, da v primeru ugotovitve neobstoja služnostnega upravičenja na strani tožečih strank to še nikakor ne bi pomenilo, da odškodninska odgovornost na strani toženih strank ne bi bila podana. Tako je odškodninska odgovornost toženih strank podana neodvisno od odločitve sodišče glede obstoja ali neobstoja pravice stvarne služnosti.

Kot je bilo sicer že povedano se **krivdna oblika** lahke malomarnosti v slovenskem pravnem redu domneva, kar pomeni, da je posledično dokazno breme razbremenitve preneseno na toženo stranko, kolikor so ugotovljene vse druge predpostavke odškodninske odgovornosti. V konkretnem primeru zatrjujemo obstoj krivdne oblike naklepa. Distinkcija sicer zaradi načela popolne odškodnine v slovenskem civilnem pravnem redu praviloma nima velike teže. Ne glede na to pa je naklepnost, torej hotenje posledice oziroma privolitev v nastanek le-te, razvidna iz priloženih posnetkov, narave dejanj in obstoja motiva toženih strank.

Tretji element odškodninske odgovornosti je nastala **škoda**. Tožeči stranki glede na predmetno dejansko stanje uveljavljata odškodnino za nastalo premoženjsko škodo, zlasti izgubljeni dobiček, odškodnino za izgubo poslovnega ugleda in poplačilo odprte (odškodninske) terjatve na podlagi instituta zakonite subrogacije.

Izgubljeni dobiček

Izgubljeni dobiček (*lucrum cessans*) je ena izmed oblik, v katerih se lahko izrazi premoženjska škoda. V zvezi s tem OZ v 3. odst. 168. člena določa, da se pri oceni izgubljenega dobička upošteva dobiček, ki bi ga bilo mogoče utemeljeno pričakovati glede na normalen tek stvari ali glede na posebne okoliščine, ki pa ga zaradi oškodovalčevega dejanja ali opustitve ni bilo mogoče doseči.

Izgubljenega dobička se ne enači s pojmom izgubljenega prihodka ter se ga razlaga kot prihodke, ki bi jih tožeča stranka dosegla ob normalnem teku stvari, zmanjšane za odhodke oziroma stroške, ki bi ji nastali v zvezi s temi prihodki, pri čemer v obseg stroškov, ki se odštejejo od prihodkov, spadajo le

variabilni stroški poslovanja tožeče stranke, ne pa tudi fiksni (*VSL sodba I Cpg 220/2015*). Ekonomska stroka izgubljeni dobiček izračunava na podlagi predvidevanj (prognoz).⁸⁷

Iz letnega poročila o prometu hotela tožečih strank je razviden padec prihodkov za 10% v lanskem letu. Celoletno število gostov, ki so prenočili v letu 2017, je bilo 900. Prihodki iz dejavnosti so v letu 2017 tako znašali 80.000,00 EUR. Čista izguba je za poslovno leto 2017 znašala 4.000,00 EUR. Navkljub navedenemu je znesek izgubljenega dobička bistveno višji kot zgolj 4.000,00 EUR. Namreč tako kot ni mogoče enačiti izgubljenega dobička s pojmom izgubljenega prihodka, ga tudi ni mogoče enačiti s pojmom čista izguba.

Čisti dobiček ali neto dobiček je presežek celotnih prihodkov nad celotnimi odhodki, ki jih podjetje ustvari. Povedano drugače, čisti dobiček pokaže koliko je prihodkov ostalo na voljo potem, ko so odšteti prav vsi stroški v določenem obdobju.⁸⁸ Navedena definicija je *mutatis mutandis* uporabljiva za definiranje čiste izgube, iz česar je mogoče ugotoviti, da čista izguba poslovnega leta sama po sebi ni nikakršen indikator kakšen je bil dejanski izgubljeni dobiček, saj lahko da bi podjetje v primeru odsotnosti škodnega dejanja poslovalo boljše kot v preteklem letu in ne zgolj enako.

To pa še toliko bolj velja kadar gre za kontinuirano škodno dejanje - kot v našem primeru -, pri katerem pretekla leta niso ustrezna referenca, saj so bila že pod vplivom posledic škodnih dejanj. In še več, kot je razvidno iz poslovnih poročil preteklih let, so prihodki v prejšnjih letih naraščali, zato je mogoče utemeljeno sklepati, da bi se trend v letu 2017, ob normalnem teku stvari, nadaljeval. Navsezadnje pa je v preteklih letih, vključno z letom 2017, prišlo do vsesplošnega dviga produktivnosti (in dobičkonosnosti) gostinskega sektorja, kot je to razvidno iz Poročila o razvoju 2018 izdanega s strani Urada RS za makroekonomske analize in razvoj.⁸⁹

Pri oceni izgubljenega dobička pa naj bo tudi upoštevana posebna okoliščina v smislu 3. odst. 168. člena OZ, tj. dejstvo, da sta toženi stranki uvrstili hotel na spletno platformo (potujpreudarno.com), na kateri lahko gostje delijo svoje izkušnje. Tako je utemeljeno pričakovanje, da bi se zaradi večje medijske prepoznavnosti hotela število gostov hotela glede na pretekla leta nadproporcionalno povečalo. Vendar do tega povečanja obiska ni prišlo zaradi velikega števila negativnih ocen na spletni strani, ki pa se vsebinsko vse nanašajo na škodna dejanja, ki sta jih povzročili toženi stranki.

Glede na navedene okoliščine ocenjujemo, da je hotel v obdobju od 27.10.2008 do 28.10.2018 utrpel izgubljeni dobiček v skupni višini 19.000,00 EUR. Vendar pa iz navedenih letnih poročil ni mogoče

---

⁸⁷ Mayr, Izgubljeni dobiček, URL:

<http://www.iusinfo.si/eviri.ook.sik.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L030Y2008V8P1649N1&Src=tc8vff1amDTHAeLFaUH%2fk7fPkQbr%2bhIK>, str. 4.

⁸⁸ Finančni slovar, Čisti dobiček, URL: <http://www.financnislovar.com/definicije/cisti-neto-dobicek.html>.

⁸⁹ UMAR, Poročilo o razvoju 2018, URL:

http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2018/POR_2018.pdf, str. 73.

ustrezno ugotoviti dejanskega stanja, kot bi se to zahtevalo za natančnejšo opredelitev nastale škode, sodišču predlagamo⁹⁰ postavitev pravnega izvedenca finančno-matematične stroke, ki bo na podlagi svojega strokovnega znanja lahko upošteval preteklo poslovanje podjetja, sam škodni dogodek in vse relevantne tržne dejavnike ter tako ugotovil točno višino izgubljenega dobička, ki bi ga bilo mogoče utemeljeno pričakovati glede na normalen tek stvari in upoštevajoč posebne okoliščine.

Iz navedenega pa je tudi razvidna **kavzalnost** med ravnanjem tožene stranke in nastalo škodo kot bistveni element odškodninskega delikta (*VS Sodba II Ips 619/93*), saj so bili vsi finančni indikatorji, tako mikro kot makroekonomski, pozitivni, vendar je kljub temu prišlo do izgube na strani hotela. Edina spremenljivka, ki ostane, so škodna ravnanja oškodovancev, ki so potemtaka tista, ki so vzrok za nastale finančne izgube. Uničevanje lastnine strank in odvrčanje le-teh od poslovanja s podjetjem pa redoma vodi do izgube dohodka na strani podjetja in so tako kriteriji teorije adekvatne vzročnosti izpolnjeni.

Izguba poslovnega ugleda

Tožeči stranki pa je nastala tudi posebna oblika premoženjske škode zaradi kršitve poslovnega ugleda (ang. *loss of goodwill*). To škodo je treba razlikovati od nepremoženjske škode zaradi kršitve ugleda pravne osebe, ki je urejena v 183. členu OZ.

Pravna oseba (beri: *gospodarski subjekt*) je upravičena zatrjevati, da je bil kršen njen poslovni ugled kot premoženjska kategorija, od katere je odvisen končni cilj vsakega gospodarskega subjekta, to je pridobivanje dobička. Večji kot je poslovni ugled na trgu določenega gospodarskega subjekta, večja je verjetnost, da bodo drugi gospodarski subjekti z njim sklepali posle, s čimer bo posredno povečana možnost za pridobivanje dobička. Poslovni ugled je tako samostojna premoženjska kategorija, ki se odraža skozi vrednost premoženja pravne osebe kot takšne in je odvisna od sposobnosti pravne osebe za pridobivanje dobička v prihodnje. Zaradi kršitve poslovnega ugleda se namreč zmanjša pripravljenost drugih gospodarskih subjektov sklepati posle z določenim gospodarskim subjektom (VSL sklep I Cpg 215/2007).⁹¹

Teorija v tem kontekstu pogosto govori o gospodarskih subjektih in ne zgolj o pravnih osebah. Nasprotno stališče bi bilo tudi nevzdržno in protiustavno, saj bi se v bistvenem podobni položaji urejali drugače. Samostojni podjetniki so v skladu z 3. odst. 13. člena OZ tudi gospodarski subjekti, nastopajo

---

⁹⁰ Predlog je priložen tožbi.

⁹¹ Tako tudi Plavšak v: Plavšak, Juhart, Jadek-Penska, OBLIGACIJSKI ZAKONIK (OZ) S KOMENTARJEM (2003), str. 953 in naslednje.

na trgu in njihova podjetja na trgu lahko uživajo poslovni ugled (*goodwill*), zato bi bila ureditev, ki bi jim onemogočala pridobitev odškodnine za okrnitev le-tega, protiustavna.

Glede na že prikazano dejansko stanje je mogoče utemeljeno pričakovati, da bo interes za sklepanje poslov s hotelom v bližnji prihodnosti znatno okrnjen. Sama škodna dejanja, so tako vplivala na *pretekli izgubljeni dobiček*, poleg tega so pa tudi vplivala na percepcijo hotela na prostem trgu (poslovni ugled), zaradi česar bo hotel trpel izgube tudi še v prihodnosti, *prihodnji izgubljeni dobiček*, saj bo imel manj gostov. V izogib zastaranju zahtevka na podlagi Koncepta enotne škode I, uveljavljamo bodočo škodo, ki bo izvirala iz teh zaključenih škodnih ravnanj, že na tej točki.

Zakonita subrogacija

Poleg navedene odškodnine tožeči stranki uveljavljata tudi plačilo škode, ki so jo utrpeli gostje kot posledico škodnih dejanj, na podlagi zakonite subrogacije. Tožeči stranki sta, kot rezultat škodnih dejanj toženih strank, svojih gostom izplačala sledeče zneske: leta 2012, 200,00 EUR gostu Andreju Horvatu; leta 2015, 500,00 EUR gostu Janezu Novaku; leta 2016, 1.000,00 EUR gostu Janezu Novaku in leta 2017, 600,00 EUR gostu Franciju Kranjcu. Navedeno je razvidno iz potrdil o nakazilih denarnih zneskov. Tako sta tožeči stranki tekom let izplačali gostom, in posledično sami utrpeli, škodo v skupni višini 2.300,00 EUR.

Subrogacija je položaj, ko nekdo, ki izpolni tujo obveznost oz. obveznost, za izpolnitev katere je poleg njega odgovoren še nekdo drug, stopi v pravni položaj upnika in zahteva povrnitev od te osebe. V okviru splošnih pravil o izpolnitvi 1. odst. 271. čl. OZ določa, da lahko obveznost izpolni ne le dolžnik, temveč tudi kdo tretji. Pri tem preide upnikova terjatev z vsemi stranskimi pravicami na tretjega: na podlagi zakona, če je tretji izpolnil zato, ker je imel pri tem kakšen pravni interes (subrogacija po zakonu), ali pa, na podlagi pogodbe, sklenjene pred izpolnitvijo med dolžnikom in izpolniteljem (*VSK sodba Cpg 171/2011*).

Pravni interes za izpolnitev je bil na strani tožečih strank podan. Primarno je izpolnitev obveznosti od njiju terjati institut gostinske hrambe.

OZ v 2. odst. 741. člena v povezavi z 4. odst. istega člena določa, da gostinci, ki gostom nudijo nastanitev, odgovarjajo za stvari izročene v hrambo neomejeno, v primeru, da stvari izginejo ali se poškodujejo. V okviru 1. odst. 746. člena OZ, ki razširja uporabo določb o gostinski hrambi, se pravila smiselno uporabljajo tudi za garaže ter parkirišča (*analogia intra legem*). Sicer je bila dosedanja sodna praksa ustaljena na stališču, da se avtomobil ne kvalificira kot prinesena stvar (npr. *Sodba II Ips 158/2003*), vendar se je to v novejši praksi zrelativiziralo. Tako je Višje sodišče v Ljubljani v zadevi VSL Sodba II Cp 2795/2017 odločilo, da »Avto, ki ga hotelski gost parkira na nevarovanem parkirišču, ki ga hotelir ne trži in je brezplačno ter prosto dostopno tretjim, ni prinesena stvar«. *A contrario* je avto

na parkirišču, ki ga hotelir trži, ni brezplačno in ni prosto dostopno tretjim, prinesena stvar. Sodišču predlagamo, da izvede dokazno sredstvo ogleda, saj bo lahko le tako ugotovilo, da so zgoraj navedeni pogoji izpolnjeni. Element tržnosti pa ni sporen, saj je parkirišče v *ekonomski* lasti hotela in v zvezi z njim nosi poleg koristi tudi stroške, ki so pa na koncu vključeni v ceno produkta (gostinskih storitev), tako v končni fazi potrošnik nosi ekonomske stroške »brezplačnega« parkirišča.

Kolikor bi sodišče ugotovilo, da kriteriji niso izpolnjeni, pa pravni interes tožečih strank prav tako izhaja iz dolžnosti zmanjševanja škode. OZ v 4. odst. 243. člena določa, da mora stranka, ki se sklicuje na kršitev pogodbe, storiti vse razumne ukrepe, da bi se zmanjšala škoda, ki jo je kršitev povzročila, sicer lahko druga stranka zahteva zmanjšanje odškodnine - gre za t. i. *duty to mitigate loss*. V skladu s 5. odst. istega člena smiselno enaka obveznost obstaja v primeru neizpolnitve obveznosti, ki niso nastale iz pogodbe (Tako tudi 17. odst. VSRS Sodba III Ips 86/2015).

Iz navedenega izhaja, da sta imeli tožeči stranki pravni interes poravnati škodo, ki je nastala gostom hotela, četudi bi bilo ugotovljeno, da jih institut gostinske hrambe k temu ni zavezoval. V nasprotnem primeru, tj. kolikor gostom ne bi poravnali utrpljene škode, bi hotel v nadaljnjih letih utrpel še večjo izgubo dobička in poslovnega ugleda, toženi stranki bi pa lahko očitali neskladnost ravnanja z dolžnostjo zmanjševanja škode. Tako je mogoče ugotoviti, da sta tožeči stranki s plačilom odškodnine gostom na podlagi zakona pridobili terjatev gostov do toženih strank v skupni višini 2.300,00 EUR z zamudnimi obrestmi.

Višina škode

Škoda

1. 19.000,00 EUR

Višina nastale premoženjske škode v obliki izgubljenega dobička, ni jasna. Škodo ocenjujemo na 19.000,00 EUR, vendar pa za čim bolj natančno določitev obsega predlagamo postavitev izvedenca. Koliko pa še vedno določitev ne bi bila mogoča pa naj izpostavimo 1. odst. 216. člena ZPP, ki pravi, da če se ugotovi, da ima stranka pravico do odškodnine, [...], pa se višina zneska ne da ugotoviti ali bi se mogla ugotoviti samo z nesorazmernimi težavami, odloči sodišče o tem po prostem preudarku. Gre za določbo, ki je vključena v poglavje o dokazovanju, nanaša pa se na primere, ko sodišče ugotovi, da je tožnikov zahtevki po temelju utemeljen, vendar na podlagi predloženih dokazov ni mogoče zanesljivo ugotoviti višine zahtevka (denarnega zneska), do katere je tožnik upravičen, oziroma bi bilo to povezano z nesorazmernimi težavami.⁹²

---

⁹² Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 395.

Pravilo odseva tako načelo pravičnosti, kot tudi načelo ekonomičnosti postopka. V prvem delu zahteva, da se odloča o dejanskem vprašanju, v drugem pa, da ima sodišče težave z ugotavljanjem višine zneska, do katerega je tožnik upravičen. Te težave so lahko absolutne (npr. višine škode ali dolgovanega zneska tudi z vsemi razpoložljivimi dokazi ni mogoče ugotoviti) ali relativne (stroški ugotavljanja višine terjatve bi bili nesorazmerni z njenim pomenom).⁹³

V konkretnem primeru sta oba zahtevana pogoja po prej navedenem članu izpolnjena. Namreč vse materialnopravne predpostavke za utemeljenost tožbenega zahtevka so, kot je bilo prikazano, podane. Izpoljenost drugega pogoja pa je odvisna od ugotovitev postavljenega izvedenca, zato sodišču predlagamo, da v primeru nedoločnih ugotovitev ob koncu dokaznega postopka na podlagi 1. odst. 216. člena ZPP odloči o višini povzročene premoženske škode po prostem preudarku.

2. 18.000,00 EUR

Dokazne zagate pa so še večje za ugotovitev škode, ki deloma je in predvsem bo nastala iz naslova izgube poslovnega ugleda. Zato predlagamo *mutatis mutandis* izvedbo zgoraj opisanega postopka tudi v tem primeru, škodo pa ocenjujemo, za potrebe pravde, na 18.000,00 EUR.

3. 2.300,00 EUR

Višina terjatve, ki je bila prenesena na podlagi 275. člena OZ je nesporno razvidna iz osmih bančnih potrdil o nakazilu denarnih zneskov in skupaj znaša 2.300,00 EUR.

Obresti

V ocenjenih vrednostih prvih dveh točk so že vključene zamudne obresti in z vložitvijo tožbe uveljavljamo t. i. procesne obresti. Procesne obresti so posebna vrsta zamudnih obresti, ki tečejo šele po zapadlosti denarne terjatve, od splošne vrste zamudnih obresti pa se razlikujejo po tem, da tečejo od zapadlih in neplačanih (zamudnih ali pogodbenih) obresti, in sicer od vložitve zahtevka za plačilo procesnih obresti dalje (*VSM sklep I Cp 672/2008*).

Na drugi strani za zahtevek po tretji točki v višini 2.300,00 EUR uveljavljamo splošne zamudne obresti v skladu z 328. členom OZ in Zakonom o predpisani obrestni meri zamudnih obresti (ZPOMZO-1).

Dokazi

Dokazi iz katerih so razvidna v tem točki navedena dejstva so zlasti:

---

⁹³ Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 396-400.

- skica dejanskega stanja,
- ogled,
- postavitev izvedenca,
- zaslišanje tožečih strank,
- zaslišanje policista Marka Gorgievskega, Policijska cesta 4, Maribor,
- zaslišanje Bora Rozmana, Delikventska ulica 7, Maribor,
- objave na spletni platformi *potujpreudarno.com* o poškodbah vozil in o odvozu vozil,
- letna poročila o prometu hotela tožečih strank za obdobje od leta 1978 do 2018,
- 8 potrdil o nakazilu denarnega zneska (2x iz leta 2012 v višini 100,00 EUR, 2x iz leta 2015 v višini 250,00 EUR, 2x iz leta 2016 v višini 500,00 EUR in 2x iz leta 2017 v višini 300,00 EUR),
- 11 obremenilnih slikovnih posnetkov

Zastaranje

Uvodno

Zastaranje je institut poznan širom pravnih panog. Z zastaranjem preneha pravica zahtevati izpolnitev obveznosti (1. odst. 335 OZ), le-to pa nastopi, ko preteče z zakonom določeni čas, v katerem bi bil upnik lahko zahteval izpolnitev obveznosti (2. odst. 335 OZ).

Po splošnem pravilu iz prvega odstavka 336. člena OZ začne zastaranje teči prvi dan po dnevu, ko je upnik imel pravico terjati izpolnitev obveznosti (torej prvi dan po zapadlosti obveznosti, čemur stroka reče tudi čas, ko se »rodi tožba« oz. *actio nata*⁹⁴), če za posamezne primere ni z zakonom določeno kaj drugega. OZ za zastaranje odškodninskih terjatev določa subjektivni (relativni) in objektivni (absolutni) rok.

Subjektivni zastaralni rok znaša 3 leta in začne teči, ko sta kumulativno izpolnjena oba pogoja iz prvega odstavka 352. člena OZ, tj. da je oškodovanec izvedel za škodo in osebo povzročitelja. Ta trenutek ni nujno enak času nastanka škode oziroma času škodnega dogodka.

To, da nekdo izve za povzročitelja, pomeni le to, da je izvedel za njegovo osebo in se ne zahteva poznavanje pravne ocene povzročiteljevega ravnanja oziroma protipravnosti. Kar se pa tiče ugotovitve nastanka škode pa to pomeni, da je oškodovanec izvedel za dejstvo nastanka škode, njen obseg⁹⁵ in s tem povezana relevantna dejstva⁹⁶. To lahko glede na okoliščine pomeni, da se je oseba seznanila z izvedenskim mnenjem. Za takšno rešitev se je že odločilo npr. VS SRH Rev. 2091/88 z dne 26.4.1989.⁹⁷

Na drugi strani **objektivni zastaralni rok** znaša 5 let in začne teči od nastanka škode (tj. škodne posledice škodnega dogodka), kar pa je treba obravnavati drugače kot čas škodnega dogodka. Ta dva trenutka lahko nastopita sočasno, a to nikakor ni nujno, saj lahko od škodnega dogodka do nastanka posledic mine veliko časa. Če temu ne bi bilo tako in bi zastaranje teklo že od časa škodnega dogodka, bi zahtevek konec koncev lahko zastaral že pred samim pojavom škode.

Če pa je bila škoda povzročena s kaznivim dejanjem, pa je za kazenski pregon predpisan daljši zastaralni rok. Odškodninski zahtevek zastara proti odgovorni osebi, ko se izteče čas, ki je določen za zastaranje kazenskega pregona (353/I OZ).⁹⁸

---

⁹⁴ Možina, Zastaranje nepogodbenih odškodninskih zahtevkov, URL: <http://www.pf.uni-lj.si/media/mozina.zastaranje.nepogodbenih.odškodninskih.zahtevkov.pdf>.

⁹⁵ Pri premoženjski škodi je izražen v denarju.

⁹⁶ Prav tam.

⁹⁷ O argumentu same upoštevnosti argumenta tuje sodne: Do argumenta uporabljivosti in zavezujočega učinka tuje sodne prakse se je VSRS v sklepu II Dor 355/2010 že postavilo na stališče, da je tuja sodna praksa v celoti upoštevna v primerih, ko gre za primerjavo z rešitvami, ki temeljijo na podobnih izhodiščih kot slovenska sodna ureditev, slovenska teorija in sodna praksa pa se še nista uspeli odzvati na vse odločilne vidike.

⁹⁸ Tako tudi avtor v: Juhart, Možina, Novak, Barbara, UVOD V CIVILNO PRAVO (2011), str. 225.

Uporaba kazenskih zastaralnih rokov ter predlog za prekinitev postopka

Uporaba kazenskih zastaralnih rokov

Prvi odstavek 353. člena OZ določa posebne zastaralne roke za odškodninske terjatve, če je škoda storjena s kaznivim dejanjem in če je zastaralni rok za kazenski pregon daljši od obligacijskega iz 352. člena OZ. Določbi prvega in drugega odstavka 353. člena OZ varujeta oškodovanca pred možnostjo, da bi njegov odškodninski zahtevek zastaral, še preden bi zastaral kazenski postopek (Sodba II Ips 539/2002).

Pravica oškodovanca, da uveljavlja odškodnino v skladu s določbo 353. člena OZ, ni omejena le na zahtevek do neposrednega povzročitelja, temveč lahko oškodovanec uveljavlja odškodnino tudi od druge odgovorne osebe (*VSL sklep I Cp 3146/2011*). V skladu z navedenim členom odgovorna oseba ni le storilec kaznivega dejanja (povzročitelj škode), temveč tudi vsaka druga oseba, ki s povzročiteljem (storilcem) za škodo solidarno odgovarja (tako tudi sodba *VSK Cpg 305/2014*, sodba in sklep *VSL III Cp 970/2016*, sodba in sklep *VSM I Cpg 454/2016* in sklep *VSM Sklep I Cpg 46/2018*).

V konkretnem primeru iz zgoraj opisanega dejanskega stanja izhaja izpolnitev zakonskih znakov številnih inkriminacij po takrat in sedaj veljavni kazenski zakonodaji, zato **primarno uveljavljamo uporabo kazenskih zastaralnih rokov** v skladu z 353/I. členom OZ. Glede na relevantno razdobje in načelo *lex mitior* pride v poštev več kazenskih zakonov (KZ SFRJ, KZ, Kazensko zakonik z novelami (v nadaljevanju: KZ-1),⁹⁹ vendar - kot bo prikazano - je izbor med njimi in posledično določitev konkretnjših zastaralnih rokov v pristojnosti matičnega organa, zato predmetna tožba temelji zgolj na trenutno veljavnem KZ-1, končna odločitev pa bo v rokah kazenskega sodišča. Neodvisno od kazenskega zakona, ki bo v konkretnem primeru uporabljen, so kazenskih zastaralni roki (in ne obligacijskopravni) tisti, ki diktirajo zastaranje obveznosti iz relevantnih pravnih razmerij.

KZ-1 ureja zastaranje kazenskega pregona v 1. odst. 90. člena KZ-1, ki med drugim določa, da kazenski pregon za kazniva dejanja, za katera se sme izreči po zakonu zapor do enega leta ali denarna kazen, zastara v šestih letih. Za kazniva dejanja, za katera je moč izreči kazen zavora nad eno leto (do petih let), pa kazenski pregon zastara v zastaralnem roku desetih let.

Toženi stranki sta si s tem, ko sta preprečevali gostom parkiranje na relevantnem območju, ki je bilo v skupni lastnini (kasneje solastnini) vpletenih strank, izobešali letake, izrekli grožnje in dali odpeljati avtomobile, samovoljno vzeli pravico, za katero sta mislili, da jima pripada. Menili sta, da sta upravičeni do izključnega izvrševanja 4 upravičenj, ki izvirajo iz lastninske pravice (upravičenje do posesti, rabe, pridobivanja plodov in razpolagalnega upravičenja), kasneje pa ravnali v nasprotju z obveznostmi ne

---

⁹⁹ Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 6/16 – popr., 54/15, 38/16 in 27/17).

poseganja v pravico stvarne služnosti. Tako sta brez pravne podlage in samovoljno izključevala druge od uporabe predmetnega zemljišča in izpolnili zakonske znake kaznivega dejanja Samovoljnosti po 1. odst. 310. člena v povezavi z 2. odst. 20. člena (sostorilstvo) in 1. odst. 17. člena KZ-1 (storitev). Za navedeno kaznivo dejanje je mogoče izreči zaporno kazen do 6 mesecev, kar pomeni, da v skladu z 1. odst. 90. člena KZ-1 zastaralni rok znaša šest let. V primeru, da pristojno sodišče ugotovi izpolnjenost biti kvalificirane oblike kaznivega dejanja, pa je ustrezni zastaralni rok 10 let.

Poleg kaznivega dejanja Samovoljnosti pa sta tudi izpolnili zakonske znake Poškodovanja tuje stvari po 1. odst. 220. člena KZ-1 v povezavi z 1. odst. in 2. odst. 20. člena KZ-1 (posredno sostorilstvo) ter 54. členom KZ-1 (nadaljevalno kaznivo dejanje), s tem ko sta naročila 11-letnemu sinu toženega Branimirja Rozmana, Boru Rozmanu, da avtomobile med igro poškoduje. V tem primeru so bili zakonski znaki kaznivega dejanja večkrat izpolnjeni (v navideznem realnem steku). Za relevantno kaznivo dejanje je mogoče izreči zaporno kazen do dveh let, kar pomeni, da na podlagi že navedenega 1. odst. 90. člena KZ-1 znaša zastaralni rok deset let.

Predlog za prekinitev postopka

Iz navedenega izhaja, da so v predmetni situaciji izpolnjeni vsi znaki zgoraj naštetih kaznivih dejanj in obligacijskopравnih zastaralnih rokov ni mogoče uporabiti, temveč so v celoti uporabljivi kazenskopравni zastaralni roki. Pri tem se sicer izpostavi v praksi sporno vprašanje, ali je dopustno, da civilno sodišče ugotovi obstoj kaznivega dejanja tudi, če se kazensko sodišče o tem vprašanju (še) ni izreklo. Z drugimi besedami, ali lahko sodišče na podlagi 13. člena ZPP odloča o obstoju kaznivega dejanja kot **predhodnemu vprašanju**.

Predhodno vprašanje je vprašanje obstoja ali neobstoja neke pravice ali pravnega razmerja, od katerega je odvisna odločitev o tožbenem zahtevku. Rešitev predhodnega vprašanja je sestavni del spodnje premise sodniškega silogizma, na katerem temelji odločitev o zahtevku, zato ima pravni učinek samo v konkretni pravdi (2. odst. 13. člena ZPP).¹⁰⁰

V našem procesnem pravu velja kombiniran sistem reševanja predhodnih vprašanj. Če o predhodnem vprašanju še ni bilo odločeno pred pristojnim sodiščem ali drugim pristojnim organom, lahko sodišče samo reši to vprašanje, če ni s posebnimi predpisi drugače določeno (prvi odstavek 13. člena ZPP). V nasprotnem primeru je sodišče na odločitev, s katero je bilo predhodno vprašanje pravnomočno rešeno, vezano. Gre za pozitivni učinek pravnomočnosti (*res iudicata pro veritate habetur*). Tako se zastavi

---

¹⁰⁰ Wedam Lukić, Vmesna sodba, predhodna vprašanja in identična vprašanja v odškodninskih sporih, URL: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-MIXT6NGS/41c67b1d-3f4c-4f90-9245-3dae43d3c819/PDF>, str. 8.

zgoraj navedeno vprašanje – če o obstoju kaznivega dejanja ni pravnomočno odločeno s sodbo kazenskega sodišča, ali o tem lahko odloča pravdno sodišče kot o predhodnem vprašanju.

Vrhovno sodišče Srbije (Gž 1406/64) je izreklo, da je mogoče uporabiti posebno pravilo zastaranju samo, če je kaznivo dejanje ugotovljeno v kazenskem postopku. Toda izjemoma je dopustno v pravdnem postopku ugotoviti obstoj kaznivega dejanja, iz katerega je nastala škoda, če je bil kazenski postopek ustavljen oziroma se ni mogel začeti zato, ker je storilec umrl, duševno zbolel ali pa je bilo kaznivo dejanje amnestirano, storilec pomiloščen ali če obstojijo druge okoliščine, ki izključujejo kazensko odgovornost ali pregon obdolžene osebe.¹⁰¹ V novejši sodni praksi Vrhovnega sodišča Republike Slovenija se je uveljavilo stališče, da lahko pravdno sodišče odloča o obstoju kaznivega dejanja kot o predhodnem vprašanju samo v izjemnih primerih (VS II Ips 251/97, VS II Dor 51/2010).¹⁰²

Pri tem pa naj bo izpostavljeno, da ESČP na vprašanje, v kolikšnem obsegu učinkuje domneva nedolžnosti zunaj kazenskega postopka, še ni dalo končnega odgovora.¹⁰³ Zato se porajajo težnje k temu, da bi se situacije, ko kazenski postopek ni bil uveden, tudi obravnavalo drugače.¹⁰⁴ V vsakem primeru bi bilo potrebno skrbno pretehtati, ali ne kaže dati prednosti pravici oškodovanca, da uveljavi svoj odškodninski zahtevek. Ker ima odločitev o predhodnem vprašanju učinek samo v konkretni pravdi, povzročitelj škode zaradi tega, ker bo v pravdnem postopku ugotovljeno, da je bila škoda povzročena s kaznivim dejanjem, ne bo veljal za storilca kaznivega dejanja, oškodovanec pa bo dobil možnost, da dobi škodo povrnjeno.¹⁰⁵ Ena od okoliščin, ki v danem primeru govori v prid odločanju o kaznivem dejanju v konkretni pravdi je tudi dejstvo, da se za kaznivo dejanje Samovoljnosti po 310. členu KZ-1 predvideva sprožitev postopka na zasebno tožbo in na drugi strani za kaznivo dejanje poškodovanja tuje stvari po 220. členu KZ-1 na predlog. Gre za kazniva dejanja, ki jih zakonodajalec dojema kot blažja in posledično upravičenje za pregon deloma ali v celoti prepušča zasebni sferi, zato bi bilo smiselno prilagoditi trenutno (še) ustaljeno stališče, da je civilni postopek v tovrstnih primerih vedno potrebno prekiniti.

Na podlagi povedanega, zaradi posebnih okoliščin konkretnega primera, primarno sodišču predlagamo, da odloči o obstoju kaznivih dejanj kot predhodnem vprašanju. Subsidiarno pa predlagamo, da sodišče pravdni postopek na podlagi 1. točke 1. odst. 206. člena ZPP prekine (tako tudi *VSL Sklep I Cpg 186/2017*) in omogoči, da tožeči stranki opravita ustrezna kazensko procesna dejanja, da se kazenski postopek sproži ter da pristojen organ odloči o obstoju kaznivega dejanja kot o glavnem vprašanju.

---

¹⁰¹ Cigoj, TEORIJA OBLIGACIJ: SPLOŠNI DEL OBLIGACIJSKEGA PRAVA (1989), str. 1173.

¹⁰² Wedam Lukić, Vmesna sodba, predhodna vprašanja in identična vprašanja v odškodninskih sporih, URL: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-MIXT6NGS/41c67b1d-3f4c-4f90-9245-3dae43d3c819/PDF>, str. 9-11.

¹⁰³ Prav tam, 13.

¹⁰⁴ Prav tam.

¹⁰⁵ Prav tam, 14.

Nezastaranje na podlagi civilnopravnih rokov

Subsidiarno (podrejeno), glede na zgoraj navedeno argumentacijo o uporabi kazenskopравnih zastaralnih rokov, uveljavljamo povračilo odškodnine za preteklih 5 let na podlagi civilnopravnih rokov za zastaranje.

V konkretni zadevi, kot že povedano, sta toženi stranki s ponavljalnimi škodnimi dejanji, kot so bila zgoraj opisana, tj. z grožnjami, poškodovanjem avtomobilov itd. vse od leta 1992 do danes povzročala škodo tožečima strankama.

S samim vprašanjem zastaranja ponavljalnih škodnih ravnanj se je VSRS že ukvarjalo¹⁰⁶. V dotičnem primeru so tožniki zahtevali povrnitev nepremoženjske škode za obdobje petih let (izhajajoč iz 5 letnega objektivnega zastaralnega roka) pred vložitvijo tožbe in škode, ki jo bodo morali trpeti v bodoče, zaradi imisij tovrstnega prometa. Državno pravobranilstvo se je branilo z ugovorom zastaranja odškodninskega zahtevka, pri tem pa se je sklicevalo na pravilo - izoblikovano v sodni praksi -, ki pravi, da trajajoče nastajanje škode nima vpliva na začetek teka zastaralnega roka, saj bi nasprotna razlaga izigrala institut zastaranja (sodba Vrhovnega sodišča Republike Slovenije II Ips 3/2004 z dne 3. 3. 2005), in da mora oškodovanec po nastopu škodnega primera ravnati skrbno, zato je odločilno, kdaj je za škodo in njen obseg mogel zvedeti. Pri tem je še navedlo, da so tožniki trpeli škodo že od leta 2002 in je zato tožbeni zahtev iz leta 2007 bil vložen po poteku objektivnega in tudi subjektivnega zastaralnega roka.

Sodišče je reklo, da so zgoraj navedeni argumenti tožene stranke temeljili na rešitvi sodne prakse glede kontinuirane oziroma sukcesivno nastajajoče nepremoženjske škode, ki je podvrsta bodoče škode, za katero je značilno: da (1) na začetek zastaranja ne vpliva dejstvo, da je škoda nastajala in se povečevala tudi v naslednjih letih; (2) začne zastaranje teči, ko tožnik zve za bodočo škodo in jo lahko uveljavlja; (3) je pravočasno sodno uveljavljanje prve sukcesivno nastajajoče škode pogoj za uveljavljanje nadaljnjih škod, saj pretrga zastaranje, po koncu pravnega postopka pa začne znova teči zastaralni rok za naslednje istovrstne bodoče terjatve; (4) bi drugačna razlaga izigrala institut zastaranja, saj bi pomenila, da lahko oškodovanec kadarkoli uveljavlja odškodnino za vsako leto nastajajočo škodo ne glede na začetek njenega nastajanja.

V nadaljevanju obrazložitve pa je sodišče pojasnilo, da je sklicevanje na te argumente irelevantno, saj v tej¹⁰⁷ zadevi sploh ni šlo za bodočo škodo. Tako je postavilo prelomno ločnico med bodočo škodo, ki izhaja iz že zaključenega ravnanja (koncept enotne škode, pri katerem je pravočasno uveljavljanje prve škode pogoj za uveljavljanje nadaljnjih škod), in škodo, ki nastane zrcalno z njenim vsakokratnim vzrokom.

---

¹⁰⁶ Vrhovno sodišče RS, št. II Ips 68/2011, 30. junij 2011.

¹⁰⁷ Vrhovno sodišče RS, št. II Ips 68/2011, 30. junij 2011.

Dejansko pri slednji ne gre za bodočo škodo, ki nastane oziroma traja še določeno obdobje po prenehanju vzroka. Razlog kontinuiranega nastajanja takšne škode ni v njeni naravi (kontinuiteti istega osebnostnega stanja), temveč v kontinuiranem pojavljanju vzroka samega. Gre za med seboj ločene dogodke, ki se konstantno vrstijo, zato v takšnih primerih režim zastaranja bodoče škode (zgoraj) ni uporabljen. Takšna škoda zato ni bodoča v prav(n)em pomenu besede.

To seveda ne pomeni, da so odškodninske terjatve za škodo, ki stalno nastaja, izvzete iz zastaranja - zanje zgolj ni uporabljen zastaralni režim sukcesivno nastajajoče bodoče škode, ki predpostavlja, da je dejavnost, ki povzroča škodo, že zaključena. Državno pravobranilstvo je tako uspelo z ugovorom zastaranja za istovrstna škoda ki so jo tožniki trpeli več kot 3 leta pred vložitvijo tožb (zaradi vednosti tožnikov o odgovorni osebi in škodi), nikakor pa to po mnenju VSRS ni pomenilo, da so zaradi tega zastarale terjatve za škodo, katere vzrok takrat še ni nastal, saj bi drugačno stališče vodilo v perpleksno sklepanje, da pravica zahtevati povrnitev obveznosti preneha, še preden nastane (1. in 2. odstavek 335. člena OZ).

Po navedbah sodišča, bi tožniki v času, ko so se izvajala škodna ravnanja (tranzitni promet), lahko zahtevali le škodo (tako nastalo kot tudi bodočo¹⁰⁸) zaradi takrat že preteklih imisij.

Ker se torej škodno ravnanje v zgornjem primeru s še vedno nastajajočimi imisijami konstantno ponavljajo in enako velja tudi za naš primer, kjer še vedno nastajajoča škodna ravnanja bratov povzročajo škodo, pravilo o uveljavljanju bodoče škode (koncept enotne škode, pri katerem je pravočasno uveljavljanje pogoj za uveljavljanje nadaljnjih škod) ni uporabljivo. Namesto tega se mora zaradi predstavljenih podobnosti v okoliščinah primerov, uporabiti pravilo, ki ga je sodišče uporabilo v zgornjem primeru z imisijami.

V skladu z povedanim je mogoče ugotoviti, da tudi v konkretnem primeru začne teči zastaralni rok za vsako škodno dejanje posebej in subjektivni pa od trenutka, ko oškodovanec izve za škodo in osebo storilca.

Tako se odpre vprašanje kdaj je v konkretni zadevi začel teči subjektivni rok, z drugimi besedami, kdaj sta tožeči stranki izvedeli za škodo in osebo storilca. Za opredelitev tega trenutka je ključno objava profila na spletni platformi (potujempreudarno.com) v letu 2016 in oblikovanje Poročila o poslovanju za leto 2017, iz katerega je prvič razvidna izguba. Pred tem se tožeči stranki nista zavedali obsega škode, niti okvirno, saj sta bili mnenja, da na goste to ni negativno vplivalo, še posebej, ker sta tistim, ki so bili oškodovani, škodo nemudoma povrnili. Šele ko sta videla negativne ocene na spletu in ugotovila, da v zdravem gospodarskem okolju poslujeta z izgubo sta uvidela okvirni obseg škode, ki jima jo povzročajo škodna dejanja toženih strank. Iz navedenega izhaja, da subjektivni rok za škodna dejanja izpred petih

---

¹⁰⁸ Prav tam. Op. št. (13): Čeprav so tožniki zatrjevali le preteklo škodo, bi bilo povsem mogoče, da bi jim nastala tudi bodoča škoda (npr. če bi duševne bolečine trpeli tudi po preusmeritvi prometa na avtocesto).

let še ni potekel in je mogoče uveljavljati odškodnino za obdobje celotnega petletnega objektivnega zastaralnega roka.

V povzetku, primarno uveljavljamo povračilo škode za 10 letno obdobje (od 27.10.2008 do 27.10.2018) na podlagi kazenskih zastaralnih rokov (oziroma v delu samovoljnosti 6 let (od 27.10.2012), kolikor sodišče ne bi ugotovilo podanosti kvalificirane oblike), pri čemer naj o tem sodišče odloči kot o predhodnem vprašanju ali pa prekine postopek in omogoči, da odloči o obstoju kaznivih dejanj kazensko sodišče kot o glavnem vprašanju. Subsidiarno uveljavljamo povračilo škode za preteklo 5 letno obdobje (od 27.10.2013 do 28.10.2018) v okviru civilnopravnih (objektivnih) zastaralnih rokov. In navsezadnje, v primeru ocene sodišča, da je subjektivni rok začel teči že pred relevantnimi dogodki leta 2016 uveljavljamo škodo za pretekla 3 leta (od 27.10.2015 do 28.10.2018).

Dokazi

Dokazi iz katerih so razvidna v tem točki navedena dejstva so zlasti:

- zaslišanje tožečih strank,
- objave na spletni platformi *potujpreudarno.com* o poškodbah vozil in o odvozu vozil,
- letna poročila o prometu hotela tožečih strank za obdobje od leta 1978 do 2018
- In drugi dokazi, ki so tudi navedeni kot podlaga za ugotavljanje odškodninske odgovornosti

Dokazovanje v pravnem postopku

Cilj pravnega postopka je odločitev o tožbenem zahtevku (drugi odstavek 2. člena ZPP), ki pomeni realizacijo ustavne pravice do pravnega varstva (23. člen URS). Odločitev o tožbenem zahtevku pa je mogoča le, če ima sodišče predstavo o vseh premisah, iz katerih izpelje svojo odločbo. Dokazni postopek, ki pripelje do prepričanja o (ne)resničnosti neke trditve o obstoju relevantnega dejstva, ureja dokazno pravo. Dokazovanje, ki je osrednja tema dokaznega prava, pomeni med seboj povezana in dopolnjujoča se procesna dejanja strank in sodišča, katerih cilj je oblikovanje spoznanja o pravno relevantnih dejstvih.¹⁰⁹

ZPP določa, da dokazovanje obsega vsa dejstva, ki so pomembna za odločitev (prvi odstavek 213. člena) in da sodišče zavrne tiste dokaze, za katere misli, da niso pomembni za odločitev (drugi odstavek 287. člena ZPP). Pri izvedbi dokazov sodišče prve stopnje nima diskrecijske pravice, ampak je načelno dolžno izvesti predlagane dokaze. Med upravičene razloge za zavrnitev predlaganih dokazov je šteti nesubstancirane dokazne predloge, dokazne predloge za ugotavljanje dejstev, ki niso pravno pomembna, ki niso predmet dokazovanja, glede katerih je stranka prekludirana, ki so že dokazana, ki so neprimerna za ugotovitev določenega dejstva ipd.¹¹⁰ Čeprav je bila ZPP črtana določba prej veljavnega zakona, da mora sodišče po resnici ugotoviti vsa dejstva, od katerih je odvisna odločitev o utemeljenosti tožbenega zahtevka, pa je načelo materialne resnice kljub temu še vedno od vodil pravnega postopka. Sodišče s sklicevanjem na načelo materialne resnice ne sme ugotavljati dejstev, ki jih stranke niso navajale, razen v primeru, če iz obravnave in dokazovanja izhaja, da imajo namen razpolagati z zahtevki, s katerimi ne morejo razpolagati (drugi odstavek 7. člena ZPP).¹¹¹ Zbiranje trditvenega in dokaznega gradiva je tako povsem v domeni strank. Načelo materialne resnice in načelo proste presoje dokazov (8. člen ZPP) predstavljata sodišču vodilo za to, da je potrebno ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo. Slednje načelo ne pomeni samovoljnega ocenjevanja, temveč zahteva logično, kritično in skrbno presojo dokazne vrednosti vsakega dokaza posamično in medsebojnega součinkovanja vseh izvedenih dokazov.

Dokazni predlogi

Tožeci stranki kot dokaze, s katerimi dokazujeta zatrjevana dejstva, predlagata:

- skica dejanskega stanja,
- ogled,
- postavitev izvedenca,

---

¹⁰⁹ Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 327.

¹¹⁰ Vrhovno sodišče RS, št. II Ips 197/2007, 19. november 2009 in Vrhovno sodišče RS, št. II Ips 33/2009, 16. december 2009.

¹¹¹ Vrhovno sodišče RS, št. VIII Ips 164/2016, 11. oktober 2016.

- zaslišanje tožečih strank,
- zaslišanje policista Marka Gorgievskega, Policijska cesta 4, Maribor,
- zaslišanje Marije Rozman, Materinska cesta 15, Maribor,
- zaslišanje Bora Rozmana, Delikventska ulica 7, Maribor,
- objave na spletni platformi *potujpreudarno.com* o poškodbah vozil in o odvozu vozil,
- letna poročila o prometu hotela tožečih strank za obdobje od leta 1978 do 2018,
- 8 potrdil o nakazilu denarnega zneska (2x iz leta 2012 v višini 100,00 EUR, 2x iz leta 2015 v višini 250,00 EUR, 2x iz leta 2016 v višini 500,00 EUR in 2x iz leta 2017 v višini 300,00 EUR),
- 14 slikovnih posnetkov, iz katerih je razvidno, da je bili območje v uporabi, natančneje na relevantnem območju so bili pogosto parkirani avtomobili, kar se vidi v obrabljenosti zemljišč
- 11 obremenilnih slikovnih posnetkov.

Tožeči stranki kot dokaz predlagata skico dejanskega stanja, iz katere je razvidna postavitev obeh stavb in lokacija parkirišča, ter ogled. Oba dokaza namreč pripomoreta k boljši predstavi sodišča o dejanskih okoliščinah, ki jih zatrjujemo v tožbi. Za ugotovitev dejanskega stanja v konkretnem sporu je potrebno, da si sodišče predmetne okoliščine spora neposredno ogleda oziroma da vsaj vpogleda v skico dejanskega stanja.

Tožeči stranki nadalje na podlagi 243. člena ZPP predlagata, da se iz imenika sodnih izvedencev za izvedenko finančne stroke določi Danico Kržišnik, strokovnjakinjo za poslovne finance, ki naj ugotovi obseg škode, ki sta jo tožeči stranki utrpeli zaradi ponavljajočih se škodnih ravnanj in objav na spletu ter njihov pomen na nadaljnje poslovanje tožnikov in obseg zmanjšanja zaslužka za naprej.

Izvedenka naj izdela izvedensko mnenje, v katerem naj odgovori na naslednja vprašanja:

1. Kakšen je obseg finančne izgube, ki sta jo tožeči stranki utrpeli zaradi škodnih ravnanj toženih strank?
2. Kakšna finančna izguba je nastala zaradi slabo ocenjenih objav na spletu, ki so posledica spornih ravnanj toženih strank?
3. Kakšen bo vpliv objav na nadaljnje poslovanje tožečih strank ter na zaslužek?

Imenovanje izvedenca v konkretni zadevi je nujno potrebno zaradi posredovanja strokovnega znanja, s katerim sodišče ne razpolaga, in ker bo izvedensko mnenje potrdilo navedbe tožečih strank glede vzročne zveze in obsega škode.

Nadalje tožeči stranki predlagata tudi zaslišanje tožečih strank ter Marka Georgievskega, Marije Rozman in Bora Rozmana, ki so bili priče navedenim motilnim in škodnim dogodkom ter lahko potrdijo navedbe tožečih strank. Marko Georgievski je bil priča preprečevanju parkiranja in poškodovanju avtomobilov s strani toženih strank. Marija Rozman kot mati vseh pravnih strank pozna celoten spor že od samega začetka, zaradi česar bi njeno zaslišanje pripomoglo k razjasnitvi celotnega dejanskega

stanja. Bor Rozman pa naj bi po naročilu toženih strank poškodoval več avtomobilov strank hotela, s čimer dokazujemo motilna ravnanja toženih strank in vzročno zvezo med njunim ravnanjem ter nastalo škodo. Dejstvo, da je predlagana **priča mladoletna**, ni razlog za zavrnitev dokaznega predloga. Priča je namreč lahko vsaka oseba, ne glede na starost ter ne glede na sposobnost zaznavanja in doseženo stopnjo duševnega razvoja, ki je zmožna pred sodiščem izpovedati o svojih zaznavah pravno ali dokazno relevantnih dejstev.¹¹² Izpovedbe predlagane mladoletne priče bo sodišče ocenjevalo v skladu z načelom proste presoje dokazov. Če sodišče oceni, da je to potrebno, lahko zaslišanje mladoletne priče izvede z ustrezno zaščito, poleg tega pa lahko med njenim zaslišanjem na podlagi prvega odstavka 294. člena ZPP izključi javnost glavne obravnave. Prav tako lahko sodišče na podlagi deveterega odstavka 409. člena ZPP postavi otroku posebnega zastopnika, če glede na okoliščine primera presodi, da je to potrebno zaradi varstva otrokovih koristi.

Nadalje tožeči stranki predlagata, da sodišče vpogleda v kot dokaz predlagane objave na spletni platformi *potujpreudarno.com* o poškodbah vozil in o odvozu vozil, iz katerih je razviden vpliv škodnih in motilnih ravnanj toženih strank, ki so tudi opisana v objavah strank hotela, na ugled hotela in posledično tudi na dobiček tožečih strank. Novembra 2016 sta tožeči stranki z namenom, da bi povečali promet, uvrstili njuno gostišče na navedeno spletno platformo. Profil njunega gostišča je v letu 2016 obiskalo 600 obiskovalcev. Iz predlaganega dokaza je razvidno, da od dvajsetih ocen v letu 2016 predstavljajo polovico najnižje možne ocene, torej tiste z 1/5 zvezdico. Gostje, ki so pustili oceno 1/5, so navedli, da je njihova izkušnja z nastanitvijo slaba ravno zaradi poškodb na avtomobilih. Da bi toženi stranki zmanjšali škodo, sta konec leta 2016 izključili funkcijo ocenjevanja in komentiranja; že obstoječe ocene in komentarje pa v skladu s pogoji spletne platforme nista mogli umakniti, ne da bi hkrati izbrisala profila. Tako je profil dostopen še danes in ga je v letu 2017 obiskalo 900 obiskovalcev.

Za dokazovanje nastanka škode, tožeči stranki predlagata kot dokaz letna poročila o prometu hotela tožečih strank, iz katerih je viden padec prihodkov za 10% v lanskem letu, kar je posledica škodnih in motilnih ravnanj toženih strank. Celoletno število gostov, ki so prenočili v letu 2017, je bilo 900. Prihodki iz dejavnosti so v letu 2017 tako znašali 80.000,00 EUR. Čista izguba je za poslovno leto 2017 znašala 4.000,00 EUR. Podatkov za letošnje leto pa še ni, ocenjujemo pa, da čista izguba znaša še več kot lani. Iz letnih poročil je razvidno, da je izpad prihodkov v lanskem letu posledica negativnih ocen na spletni platformi zaradi škodnih ravnanj toženih strank, saj so prihodki v prejšnjih letih naraščali. Ker je pa utrpljena škoda večja kot zgolj čista izguba, bo v preostalem delu uporabljeno dokazno sredstvo izvedenca.

Tožeči stranki kot dokaz predlagata tudi osem potrdil o nakazilu denarnega zneska, in sicer dva iz leta 2012 v višini 100,00 EUR, dva iz leta 2015 v višini 250,00 EUR, dva iz leta 2016 v višini 500,00 EUR

---

¹¹² Mlakar, VLOGA PRIČE V CIVILNEM PRAVDNEM POSTOPKU (diplomsko delo), Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta (2015).

in dva iz leta 2017 v višini 300,00 EUR. Iz predlaganih potrdil o nakazilu denarnega zneska izhaja, da sta toženi stranki iz svojih lastnih denarnih sredstev na osebnih računih, vsaka do ene polovice, izplačala leta 2012 gostu Andreju Horvatu 200,00 EUR, leta 2015 gostu Matiji Gustinčiču 500,00 EUR, leta 2016 gostu Janezu Novaku 1.000,00 EUR in leta 2017 gostu Franciju Kranjcu 600,00 EUR za povzročeno škodo na avtomobilih in/ali odvoz. S predlaganim dokaznim sredstvom toženi stranki dokazujeta, da sta izplačali svojim gostom znesek v skupni višini 2.300,00 EUR za povzročeno škodo.

Tožeči stranki predlagata tudi, da sodišče vpogleda v 14 slikovnih posnetkov, ki jih je posnel Andrej Rozman in iz katerih je razvidno, da je bilo območje parkirišča v konstantni uporabi. Iz slik namreč izhaja, da so bili na relevantnem delu zemljišča s parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad pogosto parkirani avtomobili, kar je tudi razvidno iz obrablenosti zemljišča.

Tožeči stranki kot dokaz za svoje navedbe predlagata 11 obremenilnih slikovnih posnetkov, ki jih je posnel policist Marko Georgievski in iz katerih so razvidna motilna in škodna ravnanja toženih strank, kot so poškodovanje avtomobilov in preprečevanje parkiranja strankam hotela tožečih strank. S predlaganim dokazom tožeči stranki dokazujeta svoje navedbe glede predpostavk odškodninske odgovornosti toženih strank.

Vprašanje ekskluzije v pravnem postopku

ZPP nam s svojimi določbami ne daje odgovora na vprašanje ureditve izključitve dokazov v pravnem postopku in ne vsebuje pravil o izključitvi dokazov, kot jih določa Zakon o kazenskem postopku (v nadaljevanju ZKP). Drugi odstavek 18. člena ZKP določa, da sodišče sodne odločbe ne sme opreti na dokaze, ki so bili pridobljeni s kršitvijo ustavno določenih človekovih pravic in temeljnih svoboščin, in tudi ne na dokaze, ki so bili pridobljeni s kršitvijo določb kazenskega postopka in je zanje v tem zakonu določeno, da se sodna odločba nanje ne more opirati, ali ki so bili pridobljeni na podlagi takega nedovoljenega dokaza. Ker slovenski zakonodajalec v ZKP uzakonja¹¹³ radikalno ekskluzijo, v kazenskem postopku ni dovoljeno tehtanje med jakostjo kršitve oziroma poštenostjo postopka kot celote na eni strani ter težo kaznivega dejanja na drugi strani.¹¹⁴

Pravdni postopek pa se po naravi razlikuje od kazenskega, saj gre za spor med dvema enakovrednima subjektoma. Tako glede vprašanja nedopustnosti dokazov v pravnem postopku ni mogoče enostavno povzemanje rešitev iz kazenskega postopka, ki so namenjena zagotavljanju jamstev, ki jih ima obdolženec v kazenskem postopku, kjer mu stoji nasproti država, ki ima za seboj ves državni aparat. Z izločitvijo dokazov v kazenskem postopku se torej varujejo pravice obdolženca, hkrati pa ni poseženo

---

¹¹³ Tako v svojem mnenju Ustavno sodišče RS v zadevi U-I-92/06-27, 28. marec 2002.

¹¹⁴ Šugman Stubbs, Gorkič, DOKAZOVANJE V KAZENSKEM POSTOPKU (2011).

v pravice drugih posameznikov. V pravnem postopku pa si nasproti stojita dve s procesnega vidika prirejani stranki in v primeru, ko uporabe določenega dokaza ne dopustimo, pride do posega v pravice nasprotne stranke - v njeno ustavno pravico do dokaza kot dela pravice do izjave v postopku. Po 7. členu ZPP so dopustna vsa dokazna sredstva pod pogojem, da ne nasprotujejo pravnemu redu in osnovnim načelom pravnega postopka. Sodišče mora v skladu z načelom proste presoje dokazov iz 8. člena ZPP v vsakem konkretnem primeru oceniti dokazno vrednost posameznega dokaza in to tudi z vidika ostalih načel pravnega postopka.¹¹⁵

Prvič se je do vprašanja o uporabi dokazov, pridobljenih s kršitvijo pravic osebnosti, opredelilo Vrhovno sodišče RS v pravnem mnenju z dne 16. 6. 1996 in zavzelo stališče, da v pravnem postopku na splošno ni nedovoljeno pričanje o tem, kar je priča zvedela med poslušanjem telefonskega pogovora pravnih strank, pri katerem ena izmed strank ni vedela, da pogovor še kdo posluša. Pravdna stranka se je lahko po mnenju Vrhovnega sodišča uprla izvedbi takega dokaza le, če bi bila s tem izigrana njena pravica odkloniti izpoved o vsebini pogovora zaradi razlogov iz 271. člena v zvezi s prvim odstavkom 238. člena ZPP iz leta 1977. Prav tako tudi Ustavno sodišče ni povsem izključilo uporabe dokaza, ki je bil pridobljen s kršitvijo pravice do zasebnosti, vendar pa morajo za uporabo takega dokaza obstajati posebej utemeljene okoliščine. Izvedba takega dokaza mora imeti poseben pomen za izvrševanje neke druge ustavno varovane pravice, pri čimer pa je potrebno upoštevati načelo sorazmernosti (3. odstavek 15. člena URS) in skrbno presoditi, katera pravica ima v konkretnem primeru prednost.¹¹⁶

Načelo sorazmernosti je Ustavno sodišče sistematično opredelilo v odločbi U-I-137/93-24 z dne 2. 6. 1994. Da omejitev ustavnih pravic prestane test sorazmernosti, mora biti poseg: 1. nujen v tem smislu, da cilja ni mogoče doseči z nobenim blažjim posegom v ustavno pravico ali brez njega; 2. primeren za dosego zaželenega, ustavno dopustnega cilja (npr. varstva pravic drugih); in 3. upoštevati je treba tudi t. i. sorazmernost v ožjem smislu, kar pomeni, da je pri ocenjevanju nujnosti posega treba tehtati tudi pomembnost s posegom prizadete pravice v primerjavi s pravico, ki se s tem posegom želi zavarovati, in odmeriti nujnost posega sorazmerno s težo prizadetih posledic. Poleg presoje dokazov z vidika načela sorazmernosti pa sodišče ocenjuje dokaze tudi v skladu z načelom proste presoje dokazov. Navedeni načeli se dopolnjujeta, saj se polje proste presoje nanaša na strogost presoje, načelo sorazmernosti pa je merilo presoje ukrepov. Bolj kot je ožje polje proste presoje, strožje je uveljavljeno načelo sorazmernosti, in obratno.¹¹⁷

---

¹¹⁵ Višje sodišče v Ljubljani, št. II Ips 325/2010, 19. januar 2012 in Višje delovno in socialno sodišče, št. Pdp 777/2012, 14. december 2012.

¹¹⁶ Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 341-343.

¹¹⁷ Čuk, NAČELO SORAZMERNOSTI V PRAKSI USTAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE (magistrsko diplomsko delo), Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta (2017), str. 13.

Ustavno sodišče je sprejelo stališče, da je človekova zasebnost (35. člen URS) “v območju človekovega bivanja bolj ali manj sklenjena celota njegovih ravnanj in ukvarjanj, občutij in razmerij, za katero je značilno in konstitutivno, da si jo človek oblikuje in vzdržuje sam ali sam z najbližjimi, s katerimi je v intimni skupnosti, na primer z življenjskim partnerjem, in da v njej biva z občutkom varnosti pred vdorom javnosti ali kogarkoli nezaželenega.”¹¹⁸

Tožeči stranki poudarjata, da pridobitev obremenilnih slikovnih posnetkov v konkretnem primeru ne pomeni posega v pravico toženih strank do zasebnosti v skladu s konceptom pričakovane zasebnosti. Glede na dejstvo, da med zemljišči tožečih in toženih strank ni nobene ograje oziroma pregrade, ki bi ovirala pogled na sosednje zemljišče, toženi stranki na parkirišču, ki so ga poleg pravnih strank uporabljale tudi stranke hotela, nista mogli pričakovati zasebnosti in tako tudi nista mogli na tem območju imeti občutka varnosti pred vdorom javnosti. Občutek varnosti pred vdorom javnosti ali kogarkoli nezaželenega izključuje že dejstvo, da med tožečimi in toženimi strankami že vrsto let poteka spor glede uporabe tega območja, na katerem so bila posneta motilna in škodna ravnanja. Ker toženi stranki na tem območju nista mogli upravičeno pričakovati zasebnosti, tudi ni prišlo do posega v pravico do zasebnosti in je tako mogoče uporabiti vseh 25 predlaganih slikovnih posnetkov kot dokaz v postopku.¹¹⁹

14 posnetkov, ki jih je pridobil Andrej Rozman, zajema izključno dogajanje na parkirišču in ne prikazujejo nikakršnih zasebnih trenutkov toženih strank, zato že konceptualno ne morejo pomeniti posega v zasebnost. **Zaradi vsega navedenega 14 posnetkov dogajanja na parkirišču predstavlja dopusten dokaz.**

V primeru, da sodišče ugotovi poseg v pravico do zasebnosti toženih strank pri pridobitvi 11 obremenilnih posnetkov, pa je v pravico toženih strank posegla uradna oseba, ki ni stranka v postopku, in ne sami tožeči stranki. Aleš Rozman je s tem, ko je o dogajanju obvestil komandirja PP Maribor, ravnal skrbno, saj je na ta način poskusil zagotoviti, da bi se opazovanja in s tem pridobivanje dokazov opravila v skladu s pravom. Čeprav ZKP v 155a. členu zahteva odredbo preiskovalnega sodnika za to, da se lahko slikovni posnetki uporabijo v kazenskem postopku, pa gre tukaj za pravnih postopek med dvema enakovrednima strankama, kjer ni zahteve po odredbi in predstavljajo predlagani slikovni posnetki dopusten dokaz. Procesna jamstva, ki so zagotovljena v ZKP, veljajo le v kazenskem postopku, kjer se ugotavlja, ali je določena oseba storila kaznivo dejanje in ali je zanj kazensko odgovorna. V pravnem postopku pa se stranka na ta jamstva ne more sklicevati, kar pa obremenilnim slikovnim

---

¹¹⁸ OdlUS IV, 38, Up-32/94.

¹¹⁹ Tako tudi Ustavno Sodišče v zadevi Up 472/02, 7. oktober 2004, kjer je šlo za poslovni pogovor, ki ga je ena stranka poslušala v prisotnosti odvetnika, ki je pogovor tudi posnel, ne da bi druga stranka vedela za vse to. V sodnem postopku je bil posnetek telefonskega pogovora uporabljen kot dokaz, odvetnik pa je bil zaslišan kot priča. (Ude, Betteto, Galič, PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga) (2006), str. 342).

posnetkom ne odvzame dokazne vrednosti. Dejstvo, da je policist ravnal v nasprotju z zakonsko zahtevo po odredbi ni razlog, da bi bil Aleš Rozman v pravnem postopku kot dobroverna tretja oseba na slabšem zaradi ravnanja policista. Zaradi nezakonitega ravnanja države ne sme biti na slabšem posameznik, ki se upravičeno zanese na to, da bodo državni organi ravnali skladno z zakonom. V skladu z načelom materialne resnice mora sodišče ugotoviti resnično dejansko stanje in v ta namen ugotoviti vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločitev – za takšno odločitev v konkretnem primeru je torej potrebno izvesti 11 kot dokaz predlaganih obremenilnih posnetkov.

Vrhovno sodišče se je v sodbi III Ips 55/2008 z dne 22.02.2011 postavilo na stališče, da je možno v pravnem postopku uporabiti tudi dokaze, ki so bili pridobljeni nezakonito, če nad pravico do zasebnosti pretehta kakšna druga pravica.¹²⁰ Čeprav bi se sodišče odločilo, da snemanje dogajanja na parkirišču pomeni poseg v pravico do zasebnosti, pa ta pravica ni absolutna, temveč je omejena s pravicami drugih (15. člen URS). Tako je v obravnavanem primeru potrebno opraviti tehtanje med pravico toženih strank do zasebnosti po 35. členu URS in pravico tožečih strank do izjave.¹²¹ Izvedba 11 obremenilnih posnetkov kot dokazov je dovoljena, saj prestane strogi **test sorazmernosti**, kot bo pojasnjeno v nadaljevanju.

Prvi del presoje, ali je določen poseg skladen z načelom sorazmernosti, predstavlja t. i. **test legitimnosti**, ki pomeni oceno, ali poseg zasleduje ustavno dopusten oziroma stvarno upravičen cilj.¹²² V konkretnem primeru se z uporabo nezakonito pridobljenih dokazov zasledujeta učinkovito varstvo in zaščita pravic v sodnem postopku (22. in 23. člen URS), ki nedvomno predstavlja ustavno dopusten in stvarno upravičen cilj in s tem poseg prestane test legitimnosti.

Izpolnjena je tudi zahteva po **primernosti**, saj je z izvedbo dokazov, ki posegajo v pravico toženih strank do zasebnosti, mogoče doseči uresničitev pravice do izjave tožečih strank v postopku in s tem učinkovito varstvo in zaščito pravic v sodnem postopku. S tem, ko sodišče izvede predlagan dokaz, omogoči tožečima strankama, da učinkovito izvajata dokaze v lastno korist in da kot subjekta pravnega postopka vplivata na njegov izid.

Poseg v pravico do zasebnosti toženih strank prestane tudi pogoj **nujnosti**, saj cilja ni mogoče doseči z nobenim blažjim posegom v ustavno pravico ali celo brez njega. Toženi stranki sta se po tem, ko so se posegi v njune interese in pravice (izvenknjižno pridobljeno stvarno služnost) stopnjevali in intenzivirali, obrnili na PP Maribor zaradi zaščite svojih interesov in pravic, v katere sta posegali toženi stranki s svojimi motilnimi in škodnimi ravnanji. Pri tem sta se utemeljeno zanesli, da bo policija dokaze

---

¹²⁰ Na primer pravica do zasebne lastnine iz 33. člena URS oziroma pravica do varstva lastnine ali pravica do spoštovanja premoženja iz 1. člena Protokola št. 1 h Konvenciji o varstvu človekovih pravic in svoboščin.

¹²¹ Višje delovno in socialno sodišče, št. 911/2017, 24. maj 2018.

¹²² Čuk, NAČELO SORAZMERNOSTI V PRAKSI USTAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE (magistrsko diplomsko delo), Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta (2017), str. 21.

pridobila zakonito in predvsem na način, da jih bo mogoče kasneje uporabiti v sodnem postopku. Slikovno snemanje toženih strank je predstavljal nujen obrambni ukrep in edino možnost pridobitve učinkovitega in prepričljivega dokaznega sredstva. Uporaba teh posnetkov v pravnem postopku predstavlja nujen ukrep za uresničitev pravice toženih strank do izjave v postopku, ki je glede na obseg in intenzivnost posegov toženih strank v pravice tožečih strank tudi primeren in sorazmeren.¹²³ Izvedba slikovnih dokazov predstavlja edino možnost za učinkovito dokazovanje svojih navedb glede škodnega ravnanja toženih strank in vzročne zveze. V pravico toženih strank do zasebnosti je nujno potrebno poseči, da bi tožeči stranki lahko s svojim dokaznim predlogom zadostile zahtevi ZPP po prepričanosti kot dokaznemu standardu (8. člen ZPP) in tako učinkovito uveljavljale svojo pravico do izjave v postopku. Sodišče si lahko ustvari resnično in popolno predstavo o dejanskem stanju le, če bo izvedlo predlagane slikovne posnetke, zato je njihova uporaba nujna, da se doseže učinkovito varstvo pravic v sodnem postopku. V konkretni situaciji ni na voljo noben drug enako učinkovit, a manj omejujoč ukrep. Da bi sodišče lahko ugotovilo resnično in popolno dejansko stanje, mora v ta namen izvesti 11 kot dokaz predlaganih slikovnih posnetkov, saj bo le tako lahko spoznalo vsa dejstva, ki so pomembna za zakonito in pravilno odločbo v tej zadevi. Vsa ostala predlagana dokazna sredstva, kot so npr. zaslišanja strank, namreč ne zagotavljajo enako učinkovite možnosti za dokazovanje navedb v pravnem postopku.

Poseg v pravico do zasebnosti toženih strank zadosti tudi zahtevi po **sorazmernosti v ožjem smislu**, kar pomeni, da je pri ocenjevanju nujnosti posega treba tudi tehtati pomembnost s posegom prizadete pravice v primerjavi s pravico, ki se s tem posegom želi zavarovati, in odmeriti nujnost posega sorazmerno s težo prizadetih posledic. V konkretnem primeru namreč nad pravico do zasebnosti pretehta pravica tožečih strank do izjave v postopku in njun interes po učinkovitem varstvu in zaščiti pravic. Tožeči stranki imata pravico v pravdi uporabiti na ta način pridobljene dokaze o škodnih ravnanjih toženih strank, saj so omenjeni dokazi izjemnega pomena za izvrševanje njune ustavne pravice do izjave v postopku. Toženima strankama pa še vedno ostane možnost uveljavljanja kršitve pravic v eventualnem kazenskem postopku oziroma možnost vložitve odškodninske tožbe zoper državo v primeru, da menita, da so jima bile kršene pravice. Skladno s tem uporaba posnetkov, ki jih je za tožečo stranko pridobil policist Mark Georgievski, ne pomeni nesorazmernega posega v pravico toženih strank do zasebnosti, saj v konkretnem primeru prevlada pravica tožečih strank do izjave v postopku nad pravico toženih strank do zasebnosti.

Na podlagi vsega navedenega **11 obremenilnih posnetkov predstavlja dokaz, ki ga je mogoče uporabiti v predmetnem postopku** in je posledično mogoče ugotoviti obstoj škodnih ravnanj toženih strank, vzročne zveze med ravnanjem in škodo, ter nastanek škode.

---

¹²³ Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 3295/2015, 10. februar 2016.

Glede na vse navedeno tožeča stranka zahteva, da sodišče **r a z s o d i:**

1. Ugotovi se obstoj pravice stvarne služnosti uporabe zemljišča v namene ustavljanja in parkiranja motornih vozil na območju zahodne polovice severno-zahodnega kvadranta parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad na služeci nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad, v solastnini Blaža Rozmana, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimirja Rozmana roj. 9.9.1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000, v korist gospodujoče nepremičnine parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, v solastnini Andreja Rozmana, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Aleša Rozmana, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor.
2. Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor sta dolžni odstraniti letake in kakršnekoli druge ovire, ki otežujejo ustavljanje in parkiranje motornih vozil na območju zahodne polovice severno-zahodnega kvadranta parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad parkiranje in siceršnje izvrševanje služnosti na služeci nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad v korist gospodujoče nepremičnine parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad.
3. Toženima strankama Blažu Rozmanu, roj. 2. 12.1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimirju Rozmanu roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor se prepoveduje kakršnokoli nadaljnjo protipravno poseganje v izvrševanje služnosti imetnikoma gospodujoče nepremičnine parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor.
4. Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 sta dolžni tožečima strankama, Andreju Rozmanu, roj. 10.

10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor plačati znesek 19.000,00 EUR z zamudnimi obrestmi od 28. 10. 2018 v roku 15 dni od izdaje sodbe, skupaj z zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila.

5. Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 sta dolžni tožečima strankama, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor plačati znesek 18.000,00 EUR z zamudnimi obrestmi od 28. 10. 2018 v roku 15 dni od izdaje sodbe, skupaj z zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila.

6. Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor sta dolžni tožečima strankama, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor plačati znesek v skupni višini 2.300,00 EUR z zamudnimi obrestmi za znesek 200,00 EUR od 30. 12. 2012, za znesek 500,00 EUR od 30.12.2015, za znesek 1.000,00 EUR od 30. 12. 2016 in za znesek 600,00 EUR od 30.12.2017 v roku 15 dni od izdaje sodbe, skupaj z zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila.

7. Toženi stranki Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor sta dolžni tožečima strankama, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, stalno prebivališče Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, povrniti pravdne stroške v roku 15 dni od izdaje sodbe, skupaj z zakonskimi zamudnimi obrestmi, ki tečejo od prvega dne po poteku paricijskega roka dalje do plačila.

V Mariboru, dne 28. 10. 2018,

Podpis pooblaščenca

Stroški:

- tožba na ugotovitev služnosti 300 ODT
- odškodninska tožba 600 ODT
- sodna taksa 313 EUR
- administrativni stroški 2%

SKUPINA 1
ODVEZNIK

Viri

Cigoj, Stojan: TEORIJA OBLIGACIJ: SPLOŠNI DEL OBLIGACIJSKEGA PRAVA, Uradni list SR Slovenije, Ljubljana 1989.

Čuk, Jasmina: NAČELO SORAZMERNOSTI V PRAKSI USTAVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE (magistrsko diplomsko delo), Univerza v Ljubljani, Pravna fakulteta, Pravna fakulteta 2017.

Finančni slovar: Čisti dobiček, URL: <http://www.financnislovar.com/definicije/cisti-neto-dobicek.html> (27. oktober 2018).

Grajfoner, Romana: SODNO VARSTVO SLUŽNOSTNE PRAVICE Z ANALIZO AKTUALNE SODNE PRAKSE (diplomsko delo), Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor 2015.

Juhart, Miha; Možina, Damjan; Novak, Barbara in ostali: UVOD V CIVILNO PRAVO, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 2011.

Juhart, Miha; Tratnik, Matjaž; Vrenčur, Renato: STVARNO PRAVO, GV založba, Ljubljana 2007.

Juhart, Miha; Tratnik, Matjaž; Vrenčur, Renato: STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM, Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 2016.

Krešič, Tomaž: Skupnosti v civilnem pravu, URL: <http://www.iusinfo.si/eviri.ook.sik.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L030Y2005V2P334N1&Src=xUATlcSmf3xip%2beTtY4rrCQxvIOqxT5fAFZ4fUsBFJA%3d> (27. oktober 2018).

Krivic, Matevž: Odklonilno ločeno mnenje sodnika Krivica, ki se mu pridružuje sodnik Testen, URL: <http://odlocitve.us-rs.si/documents/50/73/u-i-96-92-lm-krivic2.pdf> (27. oktober 2018).

Mayr, Branko: Izgubljeni dobiček, URL: <http://www.iusinfo.si/eviri.ook.sik.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L030Y2008V8P1649N1&Src=tc8vff1amDTHAeLFaUH%2fk7fPkQbr%2bh1K> (27. oktober 2018).

Mlakar, Špela: VLOGA PRIČE V CIVILNEM PRAVDNEM POSTOPKU (diplomsko delo), Univerza v Mariboru, Pravna fakulteta, Maribor 2015.

Možina, Damjan: Zastaranje nepogodbenih odškodninskih zahtevkov, URL: <http://www.pf.uni-lj.si/media/mozina.zastaranje.nepogodbenih.odskodninskih.zahtevkov.pdf> (27. oktober 2018).

Plavšak, Nina; Juhart, Miha; Jadek-Penska, Dunja in ostali: OBLIGACIJSKI ZAKONIK (OZ) S KOMENTARJEM, GV Založba, Ljubljana 2003.

Stanković, Obren; Orlić, Modrag: STVARNO PRAVO (3. izdaja), Naučna Knjiga, Beograd 1986.

Šugman Stubbs, Katja; Gorkič, Primož: DOKAZOVANJE V KAZENSKEM POSTOPKU, GV založba, Ljubljana 2011.

Ude, Lojze; Betteto, Nina; Galič, Aleš in ostali: PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (4. knjiga), Uradni List Republike Slovenije, GV založba, Ljubljana 2010.

Ude, Lojze; Betteto, Nina; Galič, Aleš in ostali: PRAVDNI POSTOPEK: ZAKON S KOMENTARJEM (2. knjiga), Uradni List Republike Slovenije, GV založba, Ljubljana 2006.

Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj: Poročilo o razvoju 2018, URL: http://www.umar.gov.si/fileadmin/user_upload/razvoj_slovenije/2018/POR_2018.pdf (27. oktober 2018).

Wedam Lukić, Dragica: Vmesna sodba, predhodna vprašanja in identična vprašanja v odškodninskih sporih, URL: <https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-MIXT6NGS/41c67b1d-3f4c-4f90-9245-3dae43d3c819/PDF> (27. oktober 2018).

Zupančič, Karel; Žnidaršič, Viktorija: DEDNO PRAVO (3. izdaja), Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana 2009.

Ljubljana, 28.10.2018

OKRAJNO SODIŠČE V MARIBORU

Izvršilni oddelek

Cafova ulica 1

2000 Maribor

Upnika: ANDREJ ROZMAN, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor

ALEŠ ROZMAN, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor

ki ju zastopa odvetnik Skupina 1, Advokatna ulica 17, 2503 Maribor

Dolžnika: BLAŽ ROZMAN, Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor

BRANIMIR ROZMAN, Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor

PREDLOG ZA IZDAJO REGULACIJSKE ZAČASNE ODREDBE

zaradi priposestvovanja služnosti na nepremičnini toženih strank

Pcto. 800,00 EUR

3x

Pooblastili priloženi

I.

OBSTOJ ALI BODOČI NASTANEK TERJATVE ZOPER DOLŽNIKA

Upnika sta lastnika gospodujoče nepremičnine parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, dolžnika pa sta lastnika sosednje služeeče nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad. Zaradi poseganja v njuno izvrševanje služnosti sta dne 28. 10. 2018 vložila tožbo pred Okrožnim sodiščem v Mariboru. V konkretnem primeru je stvarna služnost parkirišča na služeeči nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad nastala na podlagi nepravlega priposestevovanja stvarne služnosti, saj sta upnika služnost parkirišča pošteno izvrševala dvajset let. Rok za priposestevovanje služnosti je začel teči leta 1988 v trenutku, ko sta upnika začela izvrševati posest nad delom nepremičnine, kjer se nahaja parkirišče.¹²⁴ Na začetek priposestevovanja ne vpliva 55. člen ZTLR, saj (služeeča) nepremičnina ni bila klasificirana kot družbeno sredstvo v družbeni pravni osebi.

Da sta upnika na delu nepremičnine izvrševala služnost parkirišča, potrjuje tudi izključujoča narava le-te, ki jo je kot kriterij za ugotavljanje posesti razvila sodna praksa.¹²⁵ Izključujočnost daje posesti privid pravice, saj posestniku omogoča, da lahko od drugih zahteva, da v njegovo posest ne posegajo oziroma, da opustijo ravnanja, ki bi jim bila sicer dovoljena. V tem pogledu se izključujoča narava posesti približuje stvarni služnosti, zaradi česar je mogoče trditi, da sta upnika poleg posesti na delu nepremičnine, kjer se nahaja parkirišče, izvrševala tudi služnost parkirišča.¹²⁶

Leta 1992 je s smrtjo solastnika Franca Rozmana prišlo do spremembe lastninskega stanja na služeeči nepremičnini, kar pa na tek priposestevovalne dobe v konkretnem primeru ne vpliva. Šteje se namreč, da pridobitelj lastninske pravice na služeečem zemljišču pristane na dejansko izvrševanje služnosti, če mu je znano, da se je služnost izvrševala v času lastninske pravice pravnega prednika in če izvrševanju služnosti tudi v prihodnje ne nasprotuje. V takšnem primeru, se lastnik služeečega zemljišča ne more sklicevati na prekinitev priposestevovanja ob prehodu lastninske pravice in mora v svoje breme vzeti tudi priposestevovalni čas, ki je tekkel proti njegovemu pravnemu predniku.¹²⁷ Iz tesnih družinskih povezav med pridobitelji lastninske pravice na služeeči nepremičnini in lastnikoma gospodujoče nepremičnine jasno izhaja, da so bili dediči s tekom priposestevovalnega roka v času med letoma 1988 in 1992

---

¹²⁴ Tako tudi Juhart v: Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1054: »Predvsem velja pravilo, da začne priposestevovalna doba teči od dneva dogodka, ki je podlaga za priposestevovanje [...] Pri nepravem priposestevovanju pa se začetek teka priposestevovalne dobe ujema z začetkom dejanskega izvrševanja na način, ki je potrebne za priposestevovanje.«

¹²⁵ Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 2395/2009, 23. september 2009.

¹²⁶ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 594-595.

¹²⁷ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1054.

seznanjeni. Dediči v okviru dediščinske skupnosti nadaljnjemu priposestvanju služnosti niso nasprotovali.

Iz zgoraj napisanega izhaja, da sta upnika služnost ter izključno posest neprekinjeno izvrševala vse do leta 2012, ko je mariborsko sodišče izdalo sklep o dedovanju, ko sta upnika s sklepom postala tudi solastnika nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad. Upnika sta služnost parkirišča tako neprekinjeno izvrševala štiriindvajset let, s čimer sta jo v tem času že tudi priposestvovala.¹²⁸

Upnika sta služnost parkirišča na delu služeče nepremičnine skozi celotno dobo priposestvanja izvrševala pošteno.¹²⁹ Čeprav upnika s solastnikoma služeče nepremičnine Francom Rozmanom in Marijo Rozman nista sklenila zavezovalnega pravnega posla, ki bi ustanavljal služnost, pa je iz ravnanj solastnikov razvidno, da sta parkiranje avtomobilov na delu svoje nepremičnine dopuščala in ravnanju nista nasprotovala. Upnika služnosti tako nista izvrševala na skrivaj, s silo ali z zlorabo zaupanja, saj sta solastnika za parkiranje avtomobilov na delu svoje nepremičnine vedela in temu nista nasprotovala – solastnika sta v izvrševanje služnosti privolila konkludentno.¹³⁰

S smrtjo solastnika služeče nepremičnine Franca Rozmana se je leta 1992 spremenilo lastniško stanje na služeči nepremičnini, saj je solastniški delež zapustnika prešel na dediščinsko skupnost, katere člani so bili Andrej Rozman, Aleš Rozman, Blaž Rozman, Branimir Rozman in Marija Rozman. Omejitve lastninske pravice, ki so zavezovalne pravnega prednika, so tako v enakem obsegu zavezovalne oziroma učinkovale tudi proti njegovim pravnim naslednikom (dediščinski skupnosti).^{131, 132}

Pravna teorija vezanost pravnih naslednikov na sklepe solastnikov o upravljanju s stvarjo zaradi vsebinske podobnosti razširja tudi na dogovor o načinu uporabe stvari.¹³³ Vezanost velja še toliko bolj v primerih, kadar dogovorjeni način rabe stvari v solastnini ustreza abstraktnim idealnim deležem na stvari. Nobenega smisla namreč ne bi imelo, da bi se morali solastniki ob vsakih spremembi lastniškega deleža ponovno dogovarjati o načinu rabe.¹³⁴ Med sklepe o upravljanju s stvarjo lahko uvrstimo tudi konkludenten dogovor solastnikov (Franca Rozmana in Marijo Rozman), da upnikoma dovolita uporabo

---

¹²⁸ Juhart v: Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1051: »Stvarna služnost nastane s priposestvanjem neposredno na podlagi zakona s potekom priposestvalne dobe (20 let v konkretnem primeru). Vpis v zemljiško knjigo za nastanek služnosti nima konstitutivnega pomena.«

¹²⁹ Teorija zakonske pojme na skrivaj, s silo ali z zlorabo zaupanja združuje v enoten pojem poštenega izvrševanja služnosti.

¹³⁰ Podobno tudi Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 2464/2011: »S priposestvanjem pridobitelj služnost dobi, ker uporablja tuje zemljišče v prepričanju, da mu pravica gre ker lastnik temu ne nasprotuje.«

¹³¹ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 274.

¹³² Na podobnem stališču stoji tudi sodna praksa, VSL, sodba I Cp 1211/2012, 18. januar 2012: »On (dedič) vstopi le v zapustnikov pravni položaj in sicer v takšen položaj, kakršen je bil zapustnikov v trenutku njegove smrti in nič drugačen.«

¹³³ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 274.

¹³⁴ Prav tam.

dela nepremičnine v namene parkirišča, zaradi česar se šteje, da je tak dogovor pravno zavezujoč tudi za dediščinsko skupnost kot pravno naslednico Franca Rozmana.¹³⁵

Sprememba dosedanjega načina uporabe nepremičnine bi bila tako mogoča zgolj ob soglasju vseh lastnikov oziroma ob uveljavljanju spremembe načina uporabe v pravdi (67. člen SPZ in 16. člen ZTLR ter 112-117. člen ZNP).¹³⁶ Posegi Branimirja Rozmana in Blaža Rozmana, s katerimi sta ovirala upnika pri izvrševanju služnosti parkirišča, so bili tako v nasprotju z veljavnim dogovorom o načinu uporabe nepremičnine, zaradi česar jih ne moremo šteti kot ravnanja, ki bi izkazovala, da sta upnika služnost v času priposestevanja izvrševala nepošteno (oz. da so ji preostali skupni lastniki nasprotovali), saj sta se ravnala v skladu z veljavnim dogovorom o načinu uporabe stvari.¹³⁷

Potrebno je poudariti, da bi bile zahteve upnikov po spremembi načina uporabe zavrnjene tudi v pravnem postopku, saj sta upnika s svojim ravnanjem želela od (so)posesti in (so)uporabe nepremičnine izključiti preostale skupne lastnike (v okviru dediščinske skupnosti) in solastnico. Do izključne posesti in uporabe nepremičnine namreč kot skupna lastnika nista bila upravičena.^{138, 139}

Služnost parkirišča na delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad je bila skozi celotno dobo priposestevanja izvrševana na tuji stvari (nepremičnini).

Ob začetku izvrševanja služnosti parkirišča sta bili gospodujoče in služeče zemljišče v lasti različnih lastnikov, saj je bilo služeče zemljišče v solastnini Marije Rozman in Franca Rozmana, gospodujoče zemljišče pa v solastnini Andreja Rozmana in Aleša Rozmana (upnikov). Načelo, da služnost na lastni stvari ni mogoča (*nemini res sua servit*),¹⁴⁰ tako na začetek teka roka za priposestevanje služnosti parkirišča ne vpliva.

S smrtjo Franca Rozmana (solastnika služečega zemljišča) in uvedbo dedovanja je leta 1992 prišlo do spremembe lastniškega stanja na služeči nepremičnini. Lastništvo polovice nepremičnine je prešlo na dediščinsko skupnost, tako da je bilo lastninsko stanje na nepremičnini sledeče: solastnina dediščinske

---

¹³⁵ Juhart tako opozarja, da za sklenitev dogovora o uporabi nepremičnine ni predpisana posebna oblika, zaradi česar je lahko sklenjen tudi konkludentno, v kolikor so seveda pri sklenitvi sodelovali vsi solastniki.

¹³⁶ Tako tudi Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 179/2010, 21. april 2010: »Čeprav način izvrševanja posesti ne ustreza razmerju po idealnih deležih, solastnik, ki stvar poseduje v manjšem obsegu kot mu pripada ne sme samovoljno spremeniti dosedanjega izvrševanja posesti, lahko pa zahteva, da mu takšno ustrezno (njegovemu solastniškemu deležu odgovarjajočo) uporabo določi sodišče na podlagi njegove lastninske pravice.« ter Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 811/2012, 19. september 2012: »Po petem odstavku 67. člena SPZ je za določitev načina rabe (solastne stvari) potrebno soglasje vseh solastnikov, toženec pa ima zgolj dovoljenje enega solastnika.«

¹³⁷ Nasprotovanje dogovoru o načinu rabe s katerim je določen način uporabe v namene služnosti ne moremo šteti kot nasprotovanje služnosti.

¹³⁸ Solastnik oziroma skupni lastnik ima pravico stvar uporabljati in jo imeti v posesti sorazmerno s svojim idealnim deležem, nikakor pa ni upravičen do izključne uporabe oz. posesti stvari.

¹³⁹ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 417.

¹⁴⁰ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 591.

skupnosti (katere člani so bili Andrej Rozman, Aleš Rozman, Blaž Rozman, Branimir Rozman in Marija Rozman) ter Marije Rozman kot (so)lastnice preostale polovice zemljišča.

V primeru združitve lastninske pravice na gospodujoči in služeči nepremičnini služnost preneha po samem zakonu (224. člen SPZ).¹⁴¹ Sodna praksa dosledno zastopa stališče, da tudi v primeru obstoja enakega (so)lastninskega¹⁴² oziroma skupno lastninskega¹⁴³ stanja na služeči nepremičnini in gospodujoči nepremičnini služnost ni mogoča. To velja tudi za čas priposestevanja, zaradi česar služnosti na lastni stvari ni mogoče priposestevovati – priposestvovalni rok ne teče.¹⁴⁴

Vendar pa sodna praksa v konkretnem primeru ni relevantna, saj gre za v bistvenem drugačen položaj kot sta ga obravnavali sodišči v omenjenih sodbah. Čeprav sta tudi v zadevnem primeru upnika lastnika tako gospodujoče kot tudi služeče nepremičnine, pa se kakovost lastninske pravice upnikov na služeči nepremičnini bistveno razlikuje od kakovosti lastninske pravice v omenjenih sodbah.

Služeče zemljišče je bilo namreč hkrati tako v solastnini dediščinske skupnosti in Marije Rozman, kot tudi v skupni lastnini v okviru dediščinske skupnosti.

Kadar po zapustniku deduje več kot ena oseba se med sodediči v trenutku zapustnikove smrti glede podedovanega premoženja (dediščine), oblikuje skupnost, ki praviloma traja vse dokler sodediči dediščine ne razdelijo med seboj (prvi odstavek 145. člena ZD).¹⁴⁵ Zakon o dedovanju sicer ne opredeljuje pravne narave skupnosti dedičev, jo pa tako imenuje in določa, da sodediči do delitve upravljajo in razpolagajo z dediščino skupno.^{146, 147} Subjekt dediščine so vsi dediči kot celota, zato gre do vsem dedičem skupaj pravice in obveznosti, ki sestavljajo zapuščino. Vsak sodedič sicer pod določenimi pogoji lahko razpolaga s svojim dednim deležem, vendar pa ne more razpolagati z deležem na posameznih zapuščinskih stvareh. Iz tega izhaja, da zapuščinske stvari niso v solastnini sodedičev, saj

---

¹⁴¹ Tako tudi Juhart v: Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1022: »Služnost na lastni stvari ni mogoča (nemini res sua servit). Služnost je pravica na tuji stvari in preneha, če pride do združitve lastninske pravice in služnosti v enem subjektu. Pri razlagi tega pravila pa je treba upoštevati nekaj posebnih položajev [...] Lastnik zemljišča, ki bi se mu olajšal dostop prek drugega zemljišča, ne potrebuje služnosti, če je sam solastnik tega drugega zemljišča. Solastnik ima pravico imeti stvar v posesti in jo skupaj z drugimi solastniki uporabljati sorazmerno s svojim sorazmernim deležem.«

¹⁴² Takšno mnenje je zavzelo Vrhovno sodišče RS, št. II Ips 165/2012, 30. januar 2014: »Stvarna služnost je po svoji vsebini in namenu stvarna pravica na tuji stvari. Za tujo stvar pa ne gre, če je potencialni služnostni upravičenec oziroma imetnik nujne poti sam solastnik služečega zemljišča. Zato je ustanovitev stvarne služnosti oziroma nujne poti na solastnini stvari že pojmovno izključena.«

¹⁴³ Podobno mnenje glede skupne lastnine ima Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 4121/2010, 15. maj 2011: »Tožnik je s tem, ko je postal skupni lastnik zemljišča, pridobil varstvo iz naslova skupne lastnine, varstvo iz drugih naslovov, če jih je imel (eventualno varstvo služnostne pravice vožnje in hoje), pa izgubil.«

¹⁴⁴ Tako tudi Višje sodišče v Ljubljani, št. II Cp 852/2012, 11. april 2012: »Ker priposestevanje služnosti na lastni stvari ni mogoče (primerjaj 49. člen ZTLR in 213. člen SPZ, podobno prej tudi ODZ), je stališče prvega sodišča, da priposestevanje pred letom 1984, ko je bila garaža zgrajena, sploh ni moglo začeti teči, pravilno.«

¹⁴⁵ Zupančič, Žnidaršič, DEDNO PRAVO (2009), str. 219.

¹⁴⁶ Prav tam.

¹⁴⁷ Vrhovno sodišče RS, št. II Ips 800/93, 14. april 1994.

je za solastnino značilno, da obstajajo na sicer nerazdeljeni stvari idealni deleži, ampak v skupni lastnini sodedičev,¹⁴⁸ pri kateri (tako kot v primeru dediščinske skupnosti) deleži na stvari niso določeni (glej prvi odstavek 72. člena SPZ in 18. člen ZTLR).¹⁴⁹

Vsa upravičenja iz skupne lastnine lahko skupni lastniki izvršujejo samo skupaj. Za upravljanje s stvarjo velja načelo skupnega odločanja, po katerem morajo o vseh poslih skupni lastniki odločati soglasno, zaradi česar med posli rednega upravljanja in posli, ki presegajo redno upravljanje ni potrebno ločevati.¹⁵⁰

Skupna lastnina tako gradi na enotnosti enega samega upravičenja, ki kot tako pripada skupnosti oseb (skupnih lastnikov) in ne posameznemu skupnemu lastniku, zaradi česar je tipičen predstavnik kolektivistične lastnine.¹⁵¹

Posebnost skupne lastnine je v tem, da objekt lastninske pravice pripada vsem skupnim lastnikom kot enoti. Posamezni lastnik pridobi v nadomestilo za svoj objekt udeležbo na skupnem premoženju – skupnoročna lastnina.¹⁵² Takšna lastnina je podlaga za oblikovanje skupnoročne skupnosti, ki ima tako osebnopravno kot premoženjskopravno komponento.¹⁵³ Nosilec in imetnik pravic sicer ni nasproti svojim članom osamosvojena enota v obliki pravne osebe, temveč skupnost med seboj vzajemno povezanih oseb, ki so glede objekta upravičeni le kot ta skupnost ne pa tudi posamezno. Ker lahko ti pravni subjekti (skupni lastniki) glede pravic in obveznosti na skupnoročnem premoženju nastopajo kot nosilci samo v svoji povezanosti (kot enota), izhaja ta pravna subjektiviteta iz subjektivitete samih skupnih lastnikov.¹⁵⁴

Takšna skupnost sicer nima oblike pravne osebe, vendar ji v nemškem pravu priznavajo pravno sposobnost – torej sposobnost biti nosilec pravic in obveznosti.^{155, 156} V slovenski teoriji skupnost na podlagi skupne lastnine sicer ni priznana, vendar pa je vseeno mogoče trditi, da so nosilci oblastvenih pravic na premoženju skupni lastniki kot skupnost. Skupno premoženje se osamosvoji zgolj toliko, da

---

¹⁴⁸ Zakonodajalec je prevzel švicarski koncept pojmovanja skupnosti dedičev.

¹⁴⁹ Zupančič, Žnidaršič, DEDNO PRAVO (2009), str. 220.

¹⁵⁰ Prav tam.

¹⁵¹ Kreteš, Skupnosti v civilnem pravu, URL:

<http://www.iusinfo.si/eviri.ook.sik.si/LITE/Besedilo.aspx?SOPI=L030Y2005V2P334N1&Src=xUAtIcSmf3xip%2beTtY4rrCQxvlOqxT5fAFZ4fUsBFJA%3d>.

¹⁵² Tako tudi vsako v skupno premoženje vloženo premoženje postane skupnoročno vezano.

¹⁵³ Larenz imenuje takšno skupnost premoženjskopravno organizirana skupnost oseb.

¹⁵⁴ Prav tam.

¹⁵⁵ Skupnoročno premoženje namreč pomeni enotnost (*Einheit*), ki stoji nasproti množici skupnih lastnikov (*Vielheit*), ki so med seboj povezani le glede skupnoročnega premoženja, sicer pa ne. Kolektivna vezanost skupnih lastnikov glede skupnega premoženja po Gierkeju prinaša zanimivo lastnost. Ker skupni lastniki predstavljajo kolektivno enotnost, lahko imajo kot takšni tudi pravno sposobnost, ne da bi pri tem postali tudi samostojna oseba.

¹⁵⁶ Prav tam.

pomeni posebno premoženje skupnoročnih lastnikov, s tem da jim pripada le vsem skupaj kot skupnosti oseb, ne pa tudi vsakemu od njih posamezno.¹⁵⁷

Skupnoročno skupnost lahko tako opredelimo kot premoženjskopравни režim določene skupine oseb na enem ali več objektih. Zaradi tega je potrebno kot (so)lastnika nepremičnine obravnavati dediščinsko skupnost, ki postane napram njenim članom popolna pravna skupnost,¹⁵⁸ in ne kot solastnino posameznih njenih članov.^{159, 160}

Zaradi tega je potrebno lastniško stanje na obeh zemljiščih v času trajanja dediščinske skupnosti razumeti kot različno, kar pomeni, da je v tem obdobju priposestvanje pojmovno mogoče.

S pridobitvijo solastnine upnikov na zapustnikovem delu nepremičnine parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad je služnost parkirišča zaradi vzpostavitve enakega lastninskega stanja prenehala zgolj prehodno.

S pridobitvijo solastnine upnikov na služечи nepremičnini so izpolnjeni pogoji za prenehanje služnosti po samem zakonu (224. člen SPZ).¹⁶¹ Vendar pa zakon dopušča možnost, da stvarna služnost zaradi vzpostavitve enakega lastninskega stanja preneha le prehodno – v primeru, da je združitev zgolj začasna.¹⁶² V zakonu je takšna možnost sicer predvidena zgolj v primeru, da je služnost vpisana v zemljiško knjigo, vendar ni razloga, da prehodnega mirovanja služnosti ne bi dopuščali tudi v primerih nevpisanih služnosti pridobljenih na podlagi zakona (priposestvanje). Stroga besedna razlaga namreč predstavlja velik poseg v svobodno razpolaganje s premoženjem (33. in 67. člen URS),¹⁶³ ki ga v konkretnem primeru ni mogoče utemeljiti z varnostjo pravnega prometa.¹⁶⁴

Da je bilo enako lastniško stanje na gospodujoči in služечи nepremičnini že ob nastanku solastnine zgolj začasne narave, je razvidno iz prizadevanj obeh strank, da bi se čim prej opravila delitev solastnine. Da

---

¹⁵⁷ Prav tam.

¹⁵⁸ Juhart v: Juhart, Tratnik, Venčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1022: »Deleži posameznih skupnih lastnikov niso določeni niti fizično niti idealno in gre za popolno pravno skupnost.«

¹⁵⁹ Temu pritrjuje tudi nezmožnost prištevanja deležev na skupni lastnini v okviru dediščinske skupnosti k solastniškemu deležu, ki ga ima solastnik na isti stvari.

¹⁶⁰ V nekaterih tujih pravnih ureditvah obravnavajo lastninsko pravico več oseb kot skupnostno razmerje, ki ga ne ureja stvarno pravo, temveč obligacijsko pravo. Tako nemško pravo solastninsko razmerje obravnava v okviru skupnosti (*Gemeinschaft*).

¹⁶¹ Čeprav je združitev urejena v posebnem členu jo je vseeno mogoče šteti kot zakonski način prenehanja služnosti.

¹⁶² Juhart, Tratnik, Venčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 612.

¹⁶³ Juhart v: Juhart, Tratnik, Venčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1082: »V življenju se lahko zgodi, da je združitev lastninske pravice v eni osebi samo začasna. Lastnik namerava kasneje lastninsko pravico na eni od nepremičnin ponovno prenesti. S tem prenosom pa postane stvarna služnost ponovno potrebna za gospodujoče zemljišče. Popolnoma nesmiselno bi bilo onemogočiti preživetje stvarne služnosti in postaviti zahtevo, da stvarna služnost preneha in se ponovno vzpostavi po tem, ko lastninsko stanje na gospodujoči in služечи nepremičnini ni več enako.«

¹⁶⁴ Svobodnemu razpolaganju z zasebno lastnijo je namreč ena izmed temeljnih osebnih ustavnih pravic, primerjaj tudi z: Krivic, Odklonilno ločeno mnenje sodnika Krivica, ki se mu pridružuje sodnik Testen, URL: <http://odlocitve.us-rs.si/documents/50/73/u-i-96-92-lm-krivic2.pdf>.

je o delitvi solastnine na koncu odločilo sodišče, v konkretnem primeru ni relevantno, saj do dogovora o delitvi solastnine ni prišlo zaradi nasprotovanja delitve s strani ene izmed strank, temveč zaradi nestrinjanja o vrednosti posameznih delov v solastnini in posledične nezmožnosti dogovora o izvedbi fizične delitve.

V primeru »zemljiškoknjižne« služnosti prav tako velja pravilo, da se lahko iz zemljiške knjige izbriše zgolj, če izjavo (zemljiškoknjižno dovolilo) podpišejo vsi solastniki.^{165, 166} O trajnem oziroma prehodnem prenehanju služnosti tako solastniki odločajo soglasno. Zakonska določba¹⁶⁷ se sicer nanaša zgolj na primere, ko je služnost vpisana v zemljiško knjigo, vendar ni razloga, da tudi v primeru nevpisane (priposestvovane) služnosti o njenem trajen oziroma začasnem prenehanju ne bi odločali solastniki soglasno. Šlo bi namreč za različno obravnavanje v bistvenem podobnih položajev, za kar ni mogoče najti opravičljivih razlogov v primeru, da so bile stranke z obstojem nevpisane, vendar priposestvovane služnosti seznanjene. Ker iz navedb upnikov jasno izhaja, da soglasja za trajno prenehanje služnosti nista podala, prav tako pa je bilo solastninsko stanje na služeci nepremičnini zgolj prehodne narave, lahko štejemo, da je služnost služnost prenehala zgolj prehodno.

Z odločbo sodišča, s katero je bila razdeljena solastnina, je na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad zaradi spremembe lastninskega stanja zopet oživela služnost parkirišča v korist gospodujoče nepremičnine, ki je v lasti upnikov.

Z odločbo sodišča sta dolžnika na sporni nepremičnini pridobila lastninsko pravico, ki pa je bila obremenjena s služnostjo, ki je prenehala zgolj prehodno in je z vzpostavitvijo različnega lastninskega stanja zopet oživela. Dolžnika se pri tem ne moreta sklicevati na dobrovernost, saj sta se ves čas zavedala, da obstoji na nepremičnini mirujoča služnost parkirišča. Prav tako v konkretnem primeru ni uporabljen institut zaupanja v zemljiško knjigo, saj ima ta pravne učinke zgolj v primeru prenosa nepremičnine v pravnem prometu, ne pa prenosa na podlagi odločbe.¹⁶⁸

Iz tega jasno izhaja, da sta upnika po delitvi nepremičnine zopet pridobila služnost parkirišča na parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad, ki jo tudi še vedno izvršujeta.

V izvrševanje služnosti sta dolžnika začela protipravno posegati (kot tudi izhaja iz tožbe) in s svojimi ravnanji povzročati večjo gmotno škodo upnikoma. Ker sta upnika priposestvovala služnost, imata pravico, da zahtevata od dolžnikov, da prenehata s poseganjem v njuno izvrševanje služnosti in da se vzdržita posegov tudi v bodoče.

---

¹⁶⁵ Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNO PRAVO (2007), str. 612.

¹⁶⁶ Juhart v: Juhart, Tratnik, Vrenčur, STVARNOPRAVNI ZAKONIK (SPZ) S KOMENTARJEM (2016) str. 1082: »Če sta nepremičnini v solastnini, so za izbris potrebne izjave vseh solastnikov.«

¹⁶⁷ 2. odstavek 224. člena SPZ.

¹⁶⁸ Višje sodišče v Ljubljani, št. I Cp 2253/2012, 30. januar 2012.

Glede na zgoraj opisano situacijo je nujno potrebno, da se za čas do pravnomočne odločitve o tožbenem zahtevku uredi sporno pravno razmerje.

Dokazi:

- skica dejanskega stanja,
- ogled,
- 14 slikovnih posnetkov, iz katerih je razvidno, da je bilo območje v uporabi, natančneje na relevantnem območju so bili pogosto parkirani avtomobili, kar se vidi iz obrablenosti zemljišča,
- zaslišanje upnikov,
- zaslišanje Marije Rozman.

II.

TEHTANJE NEUGODNIH POSLEDIC

Dolžnika že dolga leta povzročata škodo upnikoma na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad, na kateri sta upnika – glede na zgoraj napisano – zaradi poštenega izvrševanja služnosti po 20 letih po nepravem priposestvanju pridobila služnost parkirišča.

Če se sedaj spustimo v presojo neugodnih posledic, ki bi jih trpela posamezna stran, lahko pridemo do zaključka, da je izpolnjen tudi drugi pogoj, ki se zahteva za odreditev ureditvene začasne odredbe, saj dolžnika v primeru, da se začasna odredba izkaže za neutemeljno, ne bi trpela hujših neugodnih posledic od tistih, ki bi brez izdaje začasne odredbe nastale upnikoma.

Glede na poslovni izid preteklega leta se je izkazalo, da so posledica škodnih ravnanj, ki jih izvajata dolžnika, hujše, kot bi si upnika lahko mislila. Zaradi objav na spletu, ki so sledile stopnjevanim škodnim ravnanjem dolžnikov, sta upnika prvič v zgodovini poslovanja v poslovnem letu 2017 utrpela čisto izgubo v višini 4.000 EUR. Če se sedaj onemogoča še nadaljnje parkiranje na nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o. Maribor-Grad, na kateri sta upnika – kot že zgoraj predstavljeno - priposestvovala služnost parkirišča, bo to pomenilo še hujši udarec za že tako izkazano slabo obratovanje gostilne-hotela, saj bosta tako zmožna sprejeti samo še manjše število gostov. Posledično bo tako upnikoma nastala še večja čista izguba v tem in vseh naslednjih letih, dokler se spor pred sodiščem ne bi zaključil. Če se predlog za izdajo začasne odredbe zavrne, bi se upnikom škoda iz leta v leto, če ne celo iz meseca v mesec, eksponentno večala, kar bi glede na naravo poslovanja samostojnih podjetnikov lahko vodilo celo v najhujšo možno premoženjsko posledico – osebni stečaj.

Na drugi strani pa bi dolžnikoma mogoče nastala zanemarljiva škoda, saj gre sicer za del zemljišča, ki je po zemljiški knjigo dejansko v njuni lasti, vendar pa je obremenjen s služnostjo parkirišča, ki je nastala na podlagi nepravlega priposestvanja. Poleg tega dolžnika v vseh preteklih letih nista nikoli zatrjevala oz. izkazala, da sta zaradi gostov gostilne-hotela trpela kakršno koli škodo, ki bi bila kakorkoli primerljiva s škodo, ki nastaja oz. bo nastajala upnikoma.

Zato tudi v primeru izdaječasne odredbe ne bo dolžnikoma nastala primerljiva škoda s tisto, ki bo v tem času zagotovo nastala upnikoma.

Dokazi:

- postavitev izvedenca,
- zaslišanje tožečih strank,
- objave na spletni platformi *potujpreudarno.com* o poškodbah vozil in o odvozu vozil,
- letna poročila o prometu hotela tožečih strank za obdobje od leta 1978 do 2018

III.

REVERZIBILNOST

Poleg materialnopravnih pogojev, določenih v ZIZ je Ustavno sodišče v odločbi Up-275/97 z dne 16.7.1998 postavilo še dodaten pogoj za izdajo regulacijskih začasnih odredb. Sodno varstvo namreč ne bi doseglo svojega namena, če bi po izdaji začasne regulacijske odredbe sodišče zavrnilo tožbeni zahtevek, pri tem pa ne bi moglo povrniti stanja v času pred izdano začasno odredbo.¹⁶⁹

Iz predstavljene zadeve jasno izhaja, da prepoved nadaljnjega motenja nima nikakršnih posledic za naprej, če sodišče odloči drugače, kot se zahteva s tožbenim zahtevkom, in je zadeva reverzibilna po kriterijih, ki jih je v zgoraj navedeni sodbi določilo USRS.

Zaradi zgoraj vsega navedenega upnika predlagata sodišču, da izda naslednjo

Z A Č A S N O O D R E D B O

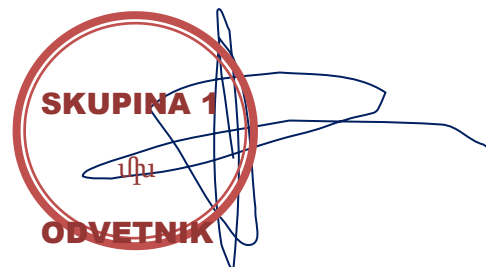
---

¹⁶⁹ N. Pogorelčnik, Regulacijske začasne odredbe, *Zbornik znanstvenih razprav*, ISSN 1854-3839. [Tiskana izd.], 2013, letn. 73, str. 154.

1. Dolžnika Blaž Rozman, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimir Rozman roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor sta dolžni odstraniti letake in kakršnekoli druge ovire, ki ovirajo parkiranje in siceršnje izvrševanje služnosti na služechi nepremičnini parc. št. 1798/2 k.o.
2. Dolžnikoma Blažu Rozmanu, roj. 2. 12. 1964 v kraju Maribor, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor, in Branimirju Rozmanu roj. 9. 9. 1965 v kraju Maribor, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor se prepoveduje kakršnokoli nadaljnjo protipravno poseganje v izvrševanje služnosti imetnikom gospodujoče nepremičnine parc. št. 1798/1 k.o. Maribor-Grad, Andreju Rozmanu, roj. 10. 10. 1958 v kraju Ptuj, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor in Alešu Rozmanu, roj. 11. 11. 1959 v kraju Ptuj, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor.

V Mariboru, dne 28. 10. 2018,

Podpis pooblaščenca

SKUPINA 1
ODVETNIK

Pooblastili

P O O B L A S T I L O

Podpisani: Andrej Rozman, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor

pooblaščaj: Odvetnika Skupina 1, Advokatna ulica 17, 2000 Maribor

da mi daje pravno pomoč po predpisih o odvetništvu, zlasti da me zastopa v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi, da me zastopa v zadevah pred pravnimi osebami, ustanovami, zavodi, civilnimi pravnimi in fizičnimi osebami, da v mojem imenu sklepa poravnave in pogodbe, da me pravno veljavno zavezuje in potrjuje zadostitev mojih zahtevkov, ter da vloži vsa redna in izredna pravna sredstva.

Pooblastilo obsega tudi sprejem odločb, vabil, vlog nasprotnih strank in drugih pisanj, potem ko je dano pooblastilo in v zvezi z zadevo, v kateri je pooblastilo dano.

Pooblastilo obsega tudi sprejemanje denarja in drugih vrednosti za stranko in izrecno pooblastilo za zastopanje na poravnalnem naroku in sklenitev sodne ali izvensodne poravnave.

Pooblastilo *ne* obsega preverjanja podatkov o stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacijskem postopku, razen če ni to v pooblastilu posebej navedeno.

Odvetnika posebej pooblaščaj:

za vložitev izrednih pravnih sredstev v pravnem postopku zoper Blaža Rozmana in Branimirja Rozmana, oba stanujoča na Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor.

Potrujem, da me je odvetnik seznanil, da mu moram pojasniti vsa dejstva in okoliščine v zvezi z zadevo in mu predložiti vse dokaze ob podpisu pooblastila, da sem seznanjen s približno oceno stroškov zastopanja in grobo oceno izida postopka in da sem opozorjen na posledice, ki nastanejo v primeru, če navedbe in dokazi niso navedeni in predloženi v rokih, ki jih določajo predpisi ali na poziv odvetnika.

Če odvetniku ne navedem vseh dejstev in predložim dokazov, s katerimi razpolagam v rokih, navedenih v prejšnjem odstavku, odvetnik ni dolžan prevzeti zastopanja oz. lahko pooblastilo odpove, niti ni odgovoren za škodo, ki nastane zaradi moje neaktivnosti.

Zavezujem se, da bom poravnal na poziv in brez zamude vse odvetniške storitve po odvetniški tarifi, v kolikor pa je sklenjen poseben pisni dogovor o višini nagrade za opravljanje pravnih storitev pa nagrado po tem dogovoru, ter stroške in izdatke za izvršena opravila.

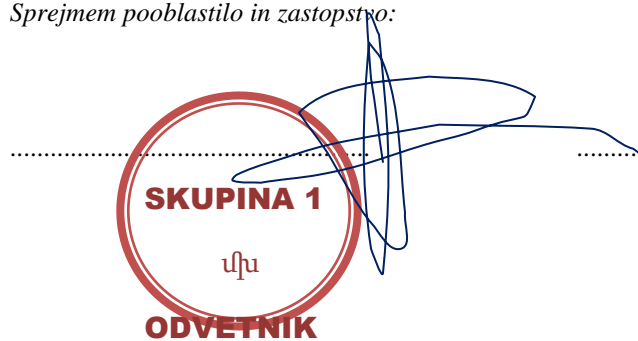
Zavezujem se, da bom odvetniku v primeru spremembe kontaktnih podatkov, nemudoma, najkasneje pa v roku 48 ur po spremembi podatkov sporočil nove podatke, kjer bom dosegljiv, sicer je odvetnik prost vsakršne odgovornosti za škodo nastalo zaradi neposredovanja točnih podatkov. Soglašam da mi odvetnik vsa pisanja posreduje z nepriporočeno pošto in izjavljam da me je odvetnik seznanil, da je izid postopka nepredvidljiv in se je zavezal le, za zastopanje z vso profesionalno skrbnostjo in ne za uspeh.

Za spore, ki utegnejo nastati iz tega pooblastilnega razmerja, se pooblastitelj in pooblaščenec dogovorita za pristojnost sodišča po sedežu odvetnikove pisarne in uporabo prava Republike Slovenije.

Maribor, dne 26.10.2018

Sprejem pooblastilo in zastopstvo:

Pooblastitelj:

Andrej Rozman

P O O B L A S T I L O

Podpisani: Aleš Rozman, Ulica Josipa Krajnca 3, 2000 Maribor

pooblaščam: Odvetnika Skupina 1, Advokatna ulica 17, 2503 Maribor

da mi daje pravno pomoč po predpisih o odvetništvu, zlasti da me zastopa v postopkih pred sodišči in drugimi državnimi organi, da me zastopa v zadevah pred pravnimi osebami, ustanovami, zavodi, civilnimi pravnimi in fizičnimi osebami, da v mojem imenu sklepa poravnave in pogodbe, da me pravno veljavno zavezuje in potrjuje zadostitev mojih zahtevkov, ter da vložiti vsa redna in izredna pravna sredstva.

Pooblastilo obsega tudi sprejem odločb, vabil, vlog nasprotnih strank in drugih pisanj, potem ko je dano pooblastilo in v zvezi z zadevo, v kateri je pooblastilo dano.

Pooblastilo obsega tudi sprejemanje denarja in drugih vrednosti za stranko in izrecno pooblastilo za zastopanje na poravnalnem naroku in sklenitev sodne ali izvensodne poravnave.

Pooblastilo *ne* obsega preverjanja podatkov o stečajnem postopku, postopku prisilne poravnave ali likvidacijskem postopku, razen če ni to v pooblastilu posebej navedeno.

Odvetnika posebej pooblaščam:

za vložitev izrednih pravnih sredstev v pravnem postopku zoper Blaža Rozmana in Branimirja Rozmana, oba stanujoča na Ulica Josipa Krajnca 4, 2000 Maribor.

Potrjujem, da me je odvetnik seznanil, da mu moram pojasniti vsa dejstva in okoliščine v zvezi z zadevo in mu predložiti vse dokaze ob podpisu pooblastila, da sem seznanjen s približno oceno stroškov zastopanja in grobo oceno izida postopka in da sem opozorjen na posledice, ki nastanejo v primeru, če navedbe in dokazi niso navedeni in predloženi v rokih, ki jih določajo predpisi ali na poziv odvetnika.

Če odvetniku ne navedem vseh dejstev in predložim dokazov, s katerimi razpolagam v rokih, navedenih v prejšnjem odstavku, odvetnik ni dolžan prevzeti zastopanja oz. lahko pooblastilo odpove, niti ni odgovoren za škodo, ki nastane zaradi moje neaktivnosti.

Zavezujem se, da bom poravnal na poziv in brez zamude vse odvetniške storitve po odvetniški tarifi, v kolikor pa je sklenjen poseben pisni dogovor o višini nagrade za opravljanje pravnih storitev pa nagrado po tem dogovoru, ter stroške in izdatke za izvršena opravila.

Zavezujem se, da bom odvetniku v primeru spremembe kontaktnih podatkov, nemudoma, najkasneje pa v roku 48 ur po spremembi podatkov sporočil nove podatke, kjer bom dosegljiv, sicer je odvetnik prost vsakršne odgovornosti za škodo nastalo zaradi neposredovanja točnih podatkov. Soglašam da mi odvetnik vsa pisanja posreduje z nepriporočeno pošto in izjavljam da me je odvetnik seznanil, da je izid postopka nepredvidljiv in se je zavezal le, za zastopanje z vso profesionalno skrbnostjo in ne za uspeh.

Za spore, ki utegnejo nastati iz tega pooblastilnega razmerja, se pooblastitelj in pooblaščenec dogovorita za pristojnost sodišča po sedežu odvetnikove pisarne in uporabo prava Republike Slovenije.

Maribor, dne 26.10.2018

Sprejem pooblastilo in zastopstvo:

Pooblastitelj:

.....

SKUPINA 1
ufu
ODVETNIK

.....

Aleš Rozman